

T.C.
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMUNA DEVAM EDEN 60-72
AYLIK ÇOCUKLARA UYGULANAN MÜZİK
ETKİNLİKLERİNİN ÇOCUKLARIN DİNLEME
BECERİLERİNE ETKİSİ

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ YÜKSEK LİSANS TEZİ

MÜZEYYEN KOCAMAN

TEZ DANIŞMANI
Dr. Öğr. Üyesi SENEM ACAY SÖZBİR

BOLU, MART 2025

KABUL VE ONAY SAYFASI

Müzeyyen KOCAMAN tarafından hazırlanan “OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMUNA DEVAM EDEN 60-72 AYLIK ÇOCUKLARA UYGULANAN MÜZİK ETKİNLİKLERİNİN ÇOCUKLARIN DİNLEME BECERİLERİNE ETKİSİ” adlı tez çalışması jürimiz tarafından Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Okul Öncesi Eğitim Programında Yüksek Lisans Tezi olarak oy birliği ile kabul edilmiştir. 26/03/2025

Jüri Üyeleri

İmza

Danışman
Dr. Öğrt. Üyesi Senem ACAY SÖZBİR
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

.....

Üye
Dr. Öğrt. Üyesi Özlem OKYAY
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

.....

Üye
Dr. Öğrt. Üyesi Ercan MERTOĞLU
Marmara Üniversitesi

.....

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Onayı

Prof. Dr. İbrahim KÜRTÜL
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzu ve Şablonuna uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Teze ilişkin Turnitin adlı programında enstitü müdürlüğünce belirlenen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan benzerlik raporuna göre, tezin benzerlik oranı %30'u geçmemektedir.

Bu çalışma için Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulundan 09.04.2023 tarihli 2023/135 sayısı ile etik izin alınmıştır.

MÜZEYYEN KOCAMAN

ÖZET

**OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMUNA DEVAM EDEN 60-72 AYLIK
ÇOCUKLARA UYGULANAN MÜZİK ETKİNLİKLERİNİN
ÇOCUKLARIN DİNLEME BECERİLERİNE ETKİSİ
YÜKSEK LİSANS TEZİ
MÜZEYYEN KOCAMAN
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
(TEZ DANIŞMANI: DR. ÖĞR. ÜYESİ SENEM ACAY SÖZBİR)**

BOLU, MART - 2024

X + 70 sayfa

Bu araştırma ile okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-72 aylık çocuklara uygulanan müzik etkinliklerinin çocukların dinleme becerilerine etkisi incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Bolu ilinde okul öncesi eğitim veren bir anaokuluna devam eden 60-72 aylık çocukların bulunduğu iki sınıf oluşturmaktadır. Müzik etkinliklerinin uygulandığı sınıfta öğrenim gören çocuklar deney grubunu, müzik etkinlikleri haricinde kalan etkinliklerin uygulandığı sınıfta öğrenim gören çocuklar ise kontrol grubunu oluşturmuştur. Araştırmada çocukların dinleme becerilerini ölçmek için Öner Özkan ve Yurtseven (2015) tarafından geliştirilen “Okul öncesi dinleme becerisi değerlendirme ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, müzik etkinlikleri uygulanan deney grubundaki 60-72 aylık çocukların dinleme becerileri ön test-son test puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark görülmüştür. Kontrol grubundaki 60-72 aylık çocukların dinleme becerileri ön test-son test puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Deney ve kontrol gruplarının dinleme becerileri son test puanları arasında ise deney grubu lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir.

ANAHTAR KELİMELEER: Okul Öncesi Eğitim, Müzik Etkinlikleri, Dinleme Becerileri, 60-72 Aylık Çocuklar

ABSTRACT

THE EFFECT OF MUSIC ACTIVITIES APPLIED TO CHILDREN AGED 60-72 MONTHS ATTENDING PRE-SCHOOL EDUCATION ON CHILDREN'S LISTENING SKILLS

MASTER THESIS

MÜZEYYEN KOCAMAN

BOLU ABANT İZZET BAYSAL UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATION

DEPARTMENT OF PRIMARY EDUCATION

MASTER'S PROGRAM IN PRESCHOOL EDUCATION

(SUPERVISOR: ASST. PROF. DR. SENEM ACAY SÖZBİR)

BOLU, MARCH 2025

X + 70 pages

In this research, the impact of music activities implemented in preschool educational institutions on the listening skills of 60-72 months old children has been examined. The study group consists of two classes of 60-72 months old children attending a preschool institution in Bolu. The children in the class where music activities were implemented formed the experimental group, while those in the class where no music activities were implemented formed the control group. The "Preschool Listening Skills Assessment Scale" developed by Öner Özkan and Yurtseven (2015) was used to measure the children's listening skills. According to the results of the study, a statistically significant difference was observed between the pre-test and post-test scores of 60-72 months old children in the experimental group who participated in the music activities. A statistically significant difference was also observed between the pre-test and post-test scores of 60-72 months old children in the control group. A statistically significant difference in favor of the experimental group was observed between the post-test scores of the experimental and control groups in terms of listening skills.

KEYWORDS: Preschool Education, Music Activities, Listening Skills, 60-72 Months Old Children.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLO LİSTESİ.....	viii
KISALTMA VE SEMBOLLER LİSTESİ.....	ix
TEŞEKKÜR.....	x
1. GİRİŞ.....	1
1.1 Problem Cümlesi	4
1.2 Araştırmanın Amacı.....	4
1.3 Araştırmanın Önemi	5
1.4 Sınırlılıklar.....	7
2. GENEL BİLGİLER.....	8
2.1 Okul Öncesi Eğitim	8
2.1.1 Okul Öncesi Eğitimde Bilişsel Gelişim Kuramları	8
2.1.2 Okul Öncesi Dönemde Sosyal Gelişim Kuramları.....	12
2.2 Okul Öncesi Dönemde Müziksel Gelişim	14
2.3 Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitimi	15
2.3.1 Orff-Schulwerk Yaklaşımı	16
2.3.2 Dalcroze-Eurhythmics yaklaşımı	17
2.3.3 Suzuki yaklaşımı	18
2.3.4 Kodaly yaklaşımı.....	18
2.4 Dinleme Becerileri.....	19
2.4.1 Dinleme	19
2.4.2 Dinleme ve İşitme.....	20
2.4.3 Dinleme ve İletişim	21
2.4.4 Dinleme ve Dikkat.....	21
2.4.5 Dinleme Türleri	22
2.4.6 Dinleme Sürecinin Aşamaları.....	23
4. Hatırlama Aşaması	24
2.4.7 Dinleme Becerisi	25
2.5 Literatür	26
2.5.1 Okul öncesi dönemde dinleme becerileri ile ilgili yapılan araştırmalar.....	26
2.5.2 Okul öncesi dönemde müzik etkinlikleri ile ilgili yapılan araştırmalar.....	29
2.5.3 Dinleme becerileri ve müzik etkinlikleri ile ilgili araştırmalar	30
3. MATERYAL ve YÖNTEM.....	33
3.1 Araştırmanın Modeli.....	33

3.2 Çalışma Grubu	33
3.3 Deney ve Kontrol Gruplarının Belirlenmesi.....	34
3.4 Uygulama Süreci	34
3.4.1 Hazırlık Aşaması	34
3.4.2 Deney Grubu ile Yapılan Etkinliklere Dair Kazanım ve Göstergeler Tablosu	37
3.4.3 Uygulama Aşaması.....	42
3.5 Veri Toplama Aracı	43
3.6 Verilerin Toplanması	44
3.7 Verilerin Analizi	44
4. BULGULAR	45
4.1 Deney grubundaki 60-72 aylık çocukların dinleme becerileri ön test-son test puanlarının analizi	46
4.2 Kontrol grubundaki çocukların öntest-sontest puanlarının analizi.....	47
4.3 Deney ve kontrol gruplarının son test puanlarının analizi.....	48
5. TARTIŞMA.....	49
6. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	51
7. KAYNAKLAR.....	53
8. EKLER	61
9. ÖZGEÇMİŞ.....	70

TABLO LİSTESİ

Sayfa

Tablo 4.1. Demografik Özelliklerin Dağılımı	Hata!	Yer	işareti
tanımlanmamış.3			
Tablo 4.2. Okul Öncesi Eğitim Gören Çocukların Dinleme Becerisi Ölçek Puanına Ait Normallik Dağılım Analizi Sonuçları	Hata!	Yer	işareti
tanımlanmamış.3			
Tablo 4.3. Okul Öncesi Eğitim Gören Çocukların Dinleme Becerisi Ölçeği Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırması			44
Tablo 4.4. Deney Grubu Okul Öncesi Eğitim Gören Çocukların Dinleme Becerisi Ölçeği Ön Test - Son Test Puanlarının Karşılaştırması			44
Tablo 4.5. Kontrol Grubu Okul Öncesi Eğitim Gören Çocukların Dinleme Becerisi Ölçeği Ön Test - Son Test Puanlarının Karşılaştırması			45
Tablo 4.6. Grupların Son Test ve Ön Test Farklarının Karşılaştırılması			46

KISALTMA VE SEMBOLLER LİSTESİ

- DBDÖ** : Okul Öncesi Dinleme Becerisi Değerlendirme Ölçeği
DG : Deney Grubu
KG : Kontrol Grubu
 \bar{X} : Ortalama
SS : Standart sapma
Sd : Serbestlik derecesi

TEŞEKKÜR

Tez çalıőmam boyunca desteğiyle beni cesaretlendiren ve hep yanımda olan hocam Dr. Öğr. Üyesi Senem ACAY SÖZBİR' e, araőtırmama değerli görüşleriyle katkıda bulunan hocalarım Dr. Öğr. Üyesi Ercan MERTOĞLU' na ve Dr. Öğr. Üyesi Özlem OKYAY' a,

Tez çalıőmam boyunca göstermiş olduğu anlayıőtan dolayı okul müdürüm Sibel BURUKOĞLU ve kıymetli öğretmen arkadaşım Suzan TÜRKAN'a,

Yüksek lisans ve tez çalıőmam boyunca yılmadan devam etmemi ve pek çok fedakarlık göstererek çalıőmamda yanımda olan eşim Serbülent KOCAMAN' a, kızım Buğlem KOCAMAN' a, oğlum Batu KOCAMAN' a,

Hayatım boyunca varlıklarıyla bana güç veren annem Sevgi BACAĞ' a ve babam Müsamettin BACAĞ' a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

1. GİRİŞ

Erken Çocukluk kavramının çeşitli ülkelerde ve kaynaklarda 0-8 yaş arasını kapsadığı görülmektedir. Türkiye’de erken çocukluk dönemini kapsayan okul öncesi eğitimi, 0-72 aylık çocukların olduğu dönemi ifade etmektedir. Erken çocukluk dönemi, çocuğun çevresinden en çok etkilendiği ve gelişimin çok hızlı yaşandığı bir süreçtir. Dolayısıyla bu dönemde çocuğa sağlanan imkan ve destek yaşamın ileriki dönemlerine oldukça önemli katkılar sağlamaktadır (Girgin vd., 2011; UNESCO, 2024; Bertan vd. 2009; Gürkan, 2009; Tunceli ve Zembat, 2017).

Hayata iyi bir başlangıç yapmak için bütün çocukların, erken çocukluk döneminde kaliteli bir okul öncesi eğitime erişmesi gerektiği göz ardı edilemeyecek bir gerçektir (Boyden vd. 2019). Çocuğun merkeze alındığı, pek çok yönüyle gelişimine katkı sağlayan, iyi alışkanlıklar edinmesi için fırsat veren, ana dilini doğru ve düzgün kullanmasına olanak veren, şartları farklı olan çocukları ortak bir paydada toplamayı amaçlayan okul öncesi eğitim; kurumsal eğitimin ilk basamağıdır (MEB, 2024).

Okul öncesi eğitim (MEB, 2024), çocukların farklı gelişim alanlarını (bilişsel, dil gelişimi, sosyal ve duygusal, fiziksel gelişimini, sağlığını) desteklemeli ve bireysel farklılıklarına uygun olmalıdır. Çocukların duyu ve düşüncelerini uygun bir şekilde ortaya koymasına olanak sağlamalı, çevresine karşı sevgi, saygılı ve olumlu tutumlar içerisinde olumlu benlik algısı oluşturmalıdır. Yapılan araştırmalar (Demirel, 2010; Turan ve Akoğlu, 2011; Dinç 2002), okul öncesi eğitim alan çocukların gelişimlerinin olumlu yönde etkilendiğini göstermektedir.

Okul öncesi eğitim süreci; alışkanlıkların, becerilerin, bilgilerin kazanıldığı, sosyalleşmenin arttığı, iletişimsel ve düşünsel becerilerin geliştiği bir süreçtir. Bütün bunların yanında kişisel performansın artırılmasına yönelik becerilerin kazanılmasını da kapsar (Tuğrul ve Duran, 2003). Yaşadığımız yüzyılla beraber eğitimde, sosyal hayatta oluşan gelişimler sahip olunması gereken becerileri ve düşünme şekillerinin de farklılaşmasını gerekli hale getirmiştir (Bilbay, 2024).

Çocuklar ilk beceri ve deneyimlerini aileden edinseler de, kaliteli bir okul öncesi eğitimi okul öncesi eğitim kurumlarında edinebilirler (Yoshika vd., 2016).

Okul öncesi kurumlarda eğitim programı, çocuğa göre ve zenginleştirilmiş içerikteki etkinlikler ile sağlandığında kişisel yeteneklerin ve potansiyellerin gerçekleşmesinde etkin olmaktadır (Bodrova ve Leong, 2005; Molchaniukvd., 2020).

Okul öncesi eğitimde uygulanan program, çocuğun tüm gelişim alanlarına etki edeceği düşünüldüğünde, bütünlüğü kapsayacak şekilde planlanmalı ve eğitim ortamı düzenlenmelidir. Aşkar (2021) ve Kandır (2005), program çerçevesinde bütün gelişim alanlarını destekleyecek alışkanlıkları kazandırmaya, çocukların ilgi ve ihtiyaçlarını karşılamaya ve toplum bilincini oluşturacak değerleri kazandırmaya yönelik eğitim ortamları sağlanmasının amaçlandığını belirtmişlerdir.

Okul öncesi eğitimde planlanan kazanım ve becerilere ulaşmak için programda (MEB, 2024) yer alan etkinlikler: matematik etkinliği, drama etkinliği, erken okuryazarlık etkinliği, sanat etkinliği, Türkçe etkinliği, oyun etkinliği, müzik etkinliği, fen etkinliği, hareket etkinliği, okul dışı öğrenme etkinliği başlıklarıyla yer almaktadırlar. Bu etkinliklerin, çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına göre planlandığında verimli ve keyifli süreçler sağlayacakları düşünülmektedir (Kılıç vd., 2020).

Programda belirtilen etkinlikler aracılığı ile bilişsel, dil, fiziksel gelişim ve sağlık, sosyal duygusal gelişim ve değerler alanlarına yönelik kazanımlara ulaşılması hedeflenmektedir. Çocuklar için direkt olarak okuma ve yazmaya yönelik etkinlikler planlanmamaktadır. Bunun yerine okul öncesi eğitimde okuma yazma becerilerini destekleyecek, farkındalık oluşturacak, okuma ve yazmanın temelini oluşturacak kazanımların desteklendiği etkinliklere yer verilmektedir (Erdoğan vd., 2013). Okuma ve yazma farkındalık etkinlikleri kapsamında; dinleme becerilerini geliştiren, şekil, işaretler ve sesler arasında ilişkiyi kurmayı amaçlayan, sözcük dağarcığını geliştiren bilişsel ve sosyal alana yönelik çalışmalara yer verilmelidir (Kandır ve Yazıcı, 2016). Bu nedenle okul öncesi dönem dinleme becerilerinin biçimlendirilmesi için en uygun dönemdir. Bu dönemde yapılan dinleme etkinlikleri ses hafızasını ve dinleme dikkatini geliştirici özellikler taşımaktadır (Doğan, 2020).

Dinleme becerisi doğmadan önce gelişen bir yeti olmasına rağmen bu becerinin gelişimi ve kazanımı için okul ortamına ve planlı bir eğitim sürecine

ihtiyaç duyulmaktadır (Maden ve Durukan 2011). Okulda üzerinde durulması gereken dinleme, ileri derecede dikkat gerektiren bir davranış şekli gerektirmektedir (Esin, 2006). Dinleme becerisinin gelişimi için dinlenene odaklanmak yani dikkati toplamanın yanında aktif dinleme etkinliklerinin sık sık yapılması da önemlidir (Egamnazarova ve Mukhamedova, 2021).

Dikkatini bir olay veya durum üzerinde yoğunlaştırmak; dinleme becerilerinin de kapsamlarından olan, hem bilişsel, hem sosyal becerileri içeren kazanımlardan biridir. Hatta dikkat toplama becerisi çocukluk yıllarında bilişsel, sosyal ve duygusal gelişim için bir ön koşul olarak değerlendirilebilir (Özmen ve Demir, 2012). Bilişsel becerilerin ve beyin fonksiyonlarının gelişiminin desteklenmesi için çocuklara küçük yaşlardan itibaren müzik dinletmek gerektiği belirtilmektedir (Kabataş, 2017). Erken yaşta uygulanan müzik etkinliklerinin çocukların dikkatini toplama üzerinde olumlu sonuçlar oluşturduğu ortaya konmuştur (Huseynova, 2019; Kasuya-Ueba vd. 2020; Roden vd. 2014). Grup ile birlikte hareket etme, grupla uyum içinde olma, sırasını bekleme, sabırlı ve saygılı olma, kendi duygu ve düşünceleri ile birlikte karşısındakini anlama gibi pek çok sosyal beceri gerektiren kazanımlar açısından da müzik etkinlikleri okul öncesi dönemde önemli bulunmaktadır (Selçuk, 2004).

Okuma ve yazma becerisi olmayan okul öncesi eğitimi alan çocuklar ile dinleme becerisinin gelişimi için şarkı söyleme çalışmalarının yanı sıra, müzik dinleme, müzik aleti çalma, ritim ve nefes egzersizleri yapma, doğaçlama yapma, müzik eşliğinde hareket etme çalışmaları da yapılmalıdır. Yoğun bir etkinlikten sonra rahatlama ve sakinleşmeye ihtiyaç duyulduğunda da müzik kullanılabilir (Stramkale, 2018; Nousia ve Raptis, 2003; MEB, 2024). Müzik etkinliklerine dahil olan bütün bu çalışmalar; duruma olaya ve nesneye odaklanma, problemlere çözüm üretme, yaratıcı düşünme ve kendini doğru ifade edebilme, hayata farklı açılardan bakabilme, şarkı yazma ve benzeri estetik algıların uyandırıldığı becerileri geliştirme gibi bilişsel gelişim özelliklerini desteklemektedir (Bayrak Çelik, 2020). Müzik etkinlikleri ayrıca grupla şarkı söyleme sayesinde topluluğa uyum sağlama, grup olma bilincini ve toplumsallaşmayı öğrenme, sorumluluk duygusu kazanma, dikkatini yoğunlaştırma, toplulukla birlikte hareket ederken kendine özgü bir kişilik oluşturma gibi sosyal gelişim özelliklerine de önemli katkılar sağlamaktadır (Dalgın ve Acay Sözbir, 2019; Bayrak Çelik, 2020).

Yukarıda ifade edilen özelliklerin tamamı, anne karnında başladığı bilinen ve insanın ilk edindiği beceriler arasında olan dinleme becerilerinin kapsamındadır. Dinleme becerileri bebeklikten itibaren gelişmeye devam eden ve tüm gelişim alanlarını etkileyen beceriler arasında yer almaktadır (Hyslop ve Tone, 1988, akt. Şeker, 2022). Erken çocukluk döneminde de geliştirilmesi beklenen en temel becerilerden birisi, dinlemedir. Başta müzik dinlemek olmak üzere; müzik etkinliklerine dahil olan tüm çalışmalar dinleme becerilerini desteklemektedir (Nadiyya ve Suryadi, 2024).

Bireyin yaşamının ileri dönemlerinde kazanacağı alışkanlıklara temel oluşturacak, hayatı anlamak için gerekli, anadil becerilerinden biri olan dinleme becerilerini geliştirmek okul öncesi eğitimin kazanımları arasında olmalıdır. Bunu sağlamak için de motivasyonu ve dikkat süresini uzatması, çocuklar ile iletişim kurmada kullanılacak etkili ve eğlenceli bir yol olması açısından müzik etkinliklerine mümkün olduğunca fazla yer verilmesi yararlı olacaktır.

1.1 Problem Cümlesi

Okul Öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-72 aylık çocuklara uygulanan müzik etkinliklerinin çocukların dinleme becerilerine etkisi nedir?

1.2 Araştırmanın Amacı

Anadil öğretiminde yazma, konuşma, okuma ve dinleme gibi becerilerin kazanılması gerektiği düşünüldüğünde; bilgi, duyu ve düşüncelerin oluşumunda temel dil becerileri arasında ilk kullanılan beceri dinleme becerisidir. Dinleme, sadece duyma ile sınırlı değildir, duyduğunu anlamak ve sonrasında konuşmak için çıkarımda bulunmayı gerektirir. Bu becerinin gelişiminin diğer dil becerilerini de etkilediği düşünüldüğünde etkili ve planlı bir program ile erken çocukluk döneminden itibaren destekleyici çalışmaların yapılmasının önemi kaçınılmazdır (Kırbaş ,2018; Göğüş, 1978; Akt. Arıcı ve Kır, 2017).

Yaşamın tüm yıllarında dinleme ve konuşma becerisi iletişimin en önemli unsurlarındandır. Ayrıca, okul öncesi dönemde okuma ve yazma becerileri tam

olarak kazanılmadığı için çocuklarla etkileşim kurmak için en çok dinleme ve konuşma becerileri kullanılmaktadır. Bu nedenle bu dönemde çocuklarla yapılan etkinliklerin temelindeki becerilerden birisi de dinlemeye dayalı becerilerdir (Türe Köse ve Bartan, 2023).

Okul öncesi eğitimde uygulanan müzik etkinlikleri; içerik açısından dinleme ve dinlediğini tekrar etmeye dayandığı için, dinleme becerilerinin kazanılmasında etkin bir rol oynayacağı düşünülmektedir. Dinleme becerilerin gelişimini desteklemek açısından müzik etkinliklerinin seçilmesinin bir nedeni de; müziğin sadece sestem ibaret olmaması, aynı zamanda çevreyi, hareketleri, hafızayı ve daha fazlasını içeren eğlenceli bir etkinlik olmasıdır (Looi vd., 2022).

Bu araştırmada okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-72 aylık çocuklara uygulanan müzik etkinliklerinin çocukların dinleme becerilerine etkisinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- 1- Müzik etkinlikleri uygulanan deney grubundaki 60-72 aylık çocukların dinleme becerileri ön test-son test puanları arasında fark var mıdır?
- 2-Kontrol grubundaki 60-72 aylık çocukların dinleme becerileri ön test-son test puanları arasında fark var mıdır?
- 3-Deney ve kontrol gruplarının dinleme becerileri son test puanları arasında fark var mıdır?

1.3 Araştırmanın Önemi

Doğumdan sonra konuşmaya başlayıncaya kadar çevreyi anlamak için kullanılan becerilerden birisi de dinlemedir (Melanlıoğlu,2012). Yaşamda gerekli olan sosyal beceriler ile dinleme becerileri arasında birbirini etkileyen bir ilişki vardır. Okul öncesi dönem edinilen dinleme becerileri çocuğun sosyal çevresinde ihtiyaç duyduğu kazanımlara ulaşmak için kullandığı bir beceridir (Polat ve Aydın, 2021). Sağlıklı bir iletişim kurmanın temelinde dinleme becerilerinin kazanılmış

olması bulunmaktadır (Aytan,2011). Bu sebeple, erken çocukluk döneminde anadil etkinliklerinin temelini dinleme becerileri oluşturmaktadır.

Bireylerin birbirini anlamak, duygu ve düşüncelerini aktarmak için günlük hayatta kullandıkları konuşma becerisinin niteliği, iyi dinleme ve dinlenenlere anlamlı tepkiler verilmesine bağlıdır. Bu düşünceden yola çıkarak, konuşmanın sağlıklı ve nitelikli olması için dinleme becerilerinin belirleyici bir rolü olduğu sonucuna varılabilir. Yaşamın ilk yıllarında çocuğun ilk edindiği anadil etkinliği olarak karşımıza çıkan dinleme becerileri ile ilgili çalışmalara son yıllarda ağırlık verilmiştir fakat okul öncesi düzeyinde ise dinleme becerileri ile ilgili az sayıda araştırmaya rastlanmıştır (Kemiksiz 2017; Doğan ve Özçakmak 2014; Kahtalı Doğan vd. 2020).

Okul öncesi dönemde okuma yazma bilmeyen çocukların işitsel algıya dayalı yapılan çalışmalarda başarılı olacağı düşünülmektedir (Modiri,2010). Müzik eğitimi işitsel algı ile başlar, konuşma ile birlikte pek çok konuyu öğrenme ve vücudu koordineli hareket etmede etkili olarak devam eder (Sığırtmaç, 2002). Bu bakımdan dinleme becerisi gibi okul öncesi dönemde kritik öneme sahip bir becerinin kazandırılmasında müzik etkinliklerinin direkt etkisinin olması beklenmektedir.

Müzik ile ilgili etkinlikler çocukların beyin gelişiminde ve yaşanılan deneyimler sonucunda gelişen ve uyum sağlayan beyin yapısal değişikliğine sebep olmaktadır. Aynı zamanda müzik etkinliklerine veya müzik programlarına tabii olan çocukların akıl yürütme ve bilişsel becerilerin gelişimine katkıda bulunduğu görülmektedir (Şendurur ve Akgül Barış 2002; Bugaj ve Brenner 2011 Yıldız, 2019).

Okul öncesi dönemde uygulanan müzik etkinliklerinin dil gelişimine katkısı da göz ardı edilemez. Ses çıkarma ve konuşma dil becerileri gibi gözüksede dil becerilerinin önemli boyutu 'dinleme'dir. Konuşma, dinleme sonrasında oluşan bir beceridir. Duyma-dinleme ve ses çıkarma arasındaki ilişki bize dil becerisi ile müzik arasında bir paralellik olduğunu göstermektedir. Dil ile müziğin dinleme becerisinde kesiştiği anlaşılmaktadır (Başer, 2004; Güney vd.,2014; Altınok, 2020).

Literatür incelendiğinde dil becerilerini desteklemek için yapılan çalışmaların ağırlıklı olarak Türkçe-Dil etkinlikleri üzerinde toplandığı göze çarpmaktadır. Dil becerileri içerisinde ise dinleme becerilerine erken çocukluk döneminde gereken önemin verilmediği görülmektedir. Okuma yazma bilmeyen çocukların dinlemeye dayalı çalışmalarda başarılı olacağı düşünüldüğünde müzik etkinliğinin çocukların dinleme becerileri üzerinde daha etkili olması beklenmektedir. Bu bağlamda, müzik etkinliklerinin çocukların dinleme becerilerine olan etkisinin literatüre önemli bir katkı sunacağı düşünülmektedir.

Bu araştırma ayrıca, okul öncesi dönemde son derece kritik becerilerden birisi olan dinleme becerilerinin kazandırılmasında, Türkçe-dil etkinlikleri haricinde, özellikle müzik etkinliklerinin etkisini göstermek açısından önemli bulunmaktadır.

1.4 Sınırlılıklar

- * Araştırmanın katılımcıları, Bolu ilinde MEB'e bağlı bağımsız bir anaokuluna devam eden 60-72 aylık 35 çocuk ile sınırlıdır.
- * Dinleme becerileri ölçeğinin bilişsel ve sosyal alt boyutları ile,
- *Araştırmanın uygulama aşaması 8 hafta,
- *Haftada üç uygulama ile sınırlı tutulmuştur.

2. GENEL BİLGİLER

2.1 Okul Öncesi Eğitim

‘Okul öncesi eğitim, çocuğun doğduğu günden temel eğitime başladığı güne kadar geçen yılları kapsayan ve çocukların daha sonraki yaşamlarında önemli roller oynayan; bedensel, psikomotor, sosyal-duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde tamamlandığı, ailelerde ve kurumlarda verilen eğitimle kişiliğinin şekillendiği gelişim ve eğitim süreci’ olarak tanımlanır (Aral vd., 2000 akt. Gül, 2008 s. 269).

Okul öncesi eğitimin görevi , etrafında olup biteni merak eden, öğrenme ve düşünme özelliklerini yönlendiren, teşvik eden, gelişime destek olma gibi pek çok önemli noktayı üstlenmektir. Montessori, Frobel, Pestalozzi, McMillan, Jsaacs gibi okul öncesi eğitimciler, yaşaml boyunca gerekli olan kazanımlar için zengin ve çeşitli çevreler düzenlemenin okul öncesi eğitimin görevini yerine getirmesinde etkili ve yeterli olacağını savunmaktadırlar (Senemoğlu, 1994).

2.1.1 Okul Öncesi Eğitimde Bilişsel Gelişim Kuramları

2.1.1.1. Jean Piaget (1896-1980)

Okul öncesi dönemde bilişsel gelişim üzerine yapılan araştırmalarda, genellikle Piaget'in fikirlerine atıfta bulunulur (Kohlberg, 1968). Piaget'e göre kelimelerin ve resimlerin gerçek nesnelere pasif bir şekilde ilişkilendirilmesinden çok, çocuğun aktif olarak zihinsel imgeler inşa etmesi vurgulanmalıdır. Çocuk, nesne geri bildirimini ve kendi akıl yürütme süreçlerini kullanarak, nesnelere üzerindeki kendi eylemleri aracılığıyla bilgi oluşturur. Öğretmenin rolü ne iyi davranışı dikte etmek ne de hazır bilgiyi iletmeğdir. Öğretmenin rolü, çocuğun kendi davranışlarını kontrol etmesine ve onun merakı ve keşfinin bir sonucu olarak bir

şeyler bulmasına yardımcı olmaktadır (Kamii, 1970). Piaget, küçük çocukların bilgisinin ayrılmaz bir bütün olarak geliştiğini belirtir (Kamii ve Lee-Katz, 1979).

Piaget'e göre okul öncesi dönem, çocukların etrafı tanımaya ve bilgi edinmeye başladıkları hayatın önemli evresidir. Çocukların yeterli bir gelişim göstermeleri için bu yaşlarda sunulan eğitim önemlidir ve çocukların seviyelerine uygun olmalıdır. Çocukların ihtiyaçları ve gelişimleri göz önünde bulundurulduğunda olumlu bir etki gözlemlenebilir (Başkale vd. 2009).

Jean Piaget, zihinsel gelişimi temel olarak dört aşamaya ayırır: duyuşal-motor aşama; işlem öncesi aşama; somut işlemler aşaması; ve soyutlama, sentezleme ve tutarlı mantıksal ilişkiler kurma yeteneği ile karakterize edilen biçimsel işlemler aşaması (Lunsford, 1979).

Duyusal motor aşama, doğumdan yaklaşık iki yaşına kadar geçen süreyi kapsar. Çocukların erken bilişsel gelişimi büyük ölçüde duyuları ve hareket etme yetenekleri tarafından kontrol edildiği aşamadır. Bu aşamada önemli bir bilişsel dönüm noktası, nesne kalıcılığı, yani kişinin duyuları için hemen mevcut olmayan bir şeyin hala var olduğunun farkına varılmasıdır (Johnson, 2014).

Piaget'in bilişsel gelişim aşamalarından işlem öncesi dönem, çocuğun sadece başarı veya başarısızlık yaşamaktan ziyade, davranışları etkileyen davranış yapısını göz önünde bulundurma yeteneği ile karakterize edilir. Gelişimin bu noktasında, çocukların davranışı içsel veya dışsal olarak taklit etme kapasitesi kazanma eğiliminde olduğunu vurgular. İşlem öncesi dönemdeki çocuğun bireysel koşullara odaklandığını ve deneyimlerin akışını düzenleyecek ve içsel olarak tutarlı bir bilişsel organizasyon olmadığı şeklinde açıklar (Hardiman ve Zernich 1980).

Somut işlemler dönemi, gerçek sembolik faaliyetin ortaya çıkmasıdır. Somut işlemlerin ilk alt dönemi olan 2-4 yaş arası çocuklar, uyarınları diğer nesnelerin temsilcisi olarak görmeye başlar. Dil yeteneğinin bu gelişimi sembolik oyunlara izin verir, yetişkin ile aynı anlama sahip değildir. 4-7 yaş arası bir çocuğun hayal gücünün çiçek açmaya başladığı alt dönemdir. Kavramsallaştırmakla kalmaz, aynı zamanda daha fazla detaylandırır, daha karmaşık düşünceler ve imgeler inşa eder (Mallon,1976).

Biçimsel İşlemler, sınıfların veya ilişkilerin daha üst düzey sınıflar veya ilişkiler halinde örgütlenmesi olarak nitelendirilebilir. biçimsel işlemlerin ortaya çıkışı, somut, ampirik olarak verili gerçeklikle sınırlı bir dünyadan kurtuluşu işaret eder. Birey ne olduğu kadar ne olabileceğini de kavramsallaştırabildiği bir dönemdedir (Kuhn, 1979).

2.1.1.2 Lev Vygotsky (1896-1934)

Vygotsky'nin öğrenme ve gelişim ile ilgili çalışmaları belirli bir yaşla sınırlı olmasa da, çalışmalarının çoğunun genellikle küçük çocukların gelişimi üzerine olduğu görülmektedir. Vygotsky en küçük çocukları "bebek", küçük çocukları "erken yaştaki çocuklar" ve büyük olan çocukları "okul öncesi çocuklar" olarak ifade etmiştir. Bebeklik ve erken yaştaki çocuğun zihinsel süreçlerinin yapısında meydana gelen sistemik değişiklikleri ve çocuğun benzersiz bir "sosyal gelişim durumu" içinde büyümesinin bir sonucu olarak ortaya çıkan gelişimsel başarıları önemli görmektedir. Okul öncesi yıllarda çocuk gelişimini anlatan Vygotsky'ya göre, yeni zihinsel işlevlerin ortaya çıkması ve var olan zihinsel işlevleri değiştirmesiyle dinamik bir zihinsel işlevler sistemi olarak şekillenmektedir. Okul öncesi dönem, bu zihinsel oluşumların temellerinin atıldığı, çocukların dil ile ilgili algılarının gelişmeye devam ettiği ve dikkatlerinin, hafızalarının, hayal güçlerinin ve düşüncelerinin gelişmeye başladığı dönemdir. Vygotsky, okul öncesi yılların çocuğun çevresel etkenlerden sıyrılıp kendini ifade eden konuşma ve oyunlara katılım yoluyla kasıtlı davranış yeteneğine sahip olmasıyla sonuçlandığını belirtmektedir. Bir başka bakış açısında ise çocuk gelişiminin, duyguların ve bilişin birlik içinde hareket ettiği ve birbirini etkilediği bütüncül bir süreç olduğu fikrini savunmaktadır (Kozulın, 2003).

Vygotsky'ye göre dil, kişinin insanlar ile etkileşim sırasında öğrendiği ve sonunda biliş ve duygularını organize etmek için birincil bir araç olarak ortaya çıkardığı kolektif ve tarihsel bir yaratımdır. İlk başta, çocuk davranışsal bir rutinin başka bir parçası olarak etrafında gördüğü ve duyduğu hareketleri ve sesleri taklit eder. Kelimeleri ifadenin duygusal bağlamı ve tonlaması baskındır. Bir zaman sonra, çocuk etrafındakilerin seslerine ve hareketlerine anlam yüklediğini fark

etmeye başlar. Kelimelerin anlamlarını öğrenir ve sonunda kelimeleri kendi düşüncesini düzenlemek için kullanmaya başlar (Holland ve Valsiner 1988).

2.1.1.3 Jerome Bruner (1975-2016)

Bruner'de bilişsel gelişim kuramı üzerine çalışmalar yapmış ve bilişsel gelişim dönemlerini eylemsel dönem, imgesel dönem ve sembolik dönem olmak üzere 3 aşamada açıklamıştır. İlk dönem olan eylemsel dönem çocuğun çevreyi eylemler ve nesnelere ile olan ilişkisiyle anlamasını ifade etmektedir. İmgesel dönemi, bilginin sembollerle işlendiği görsel belliliğin geliştiği dönem olarak açıklar. Sembolik dönemi ise bilişsel gelişiminin son aşaması olarak açıklar. Az sembolle çok şeyin ifade edilebildiği, eylem ve imgelerle açıklanamayan olayların açıklanabildiği ve ifade edilebildiği dönem olarak açıklamıştır (Senemoğlu, 2005).

Bruner, bilgilerin çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına göre olmasını, heyecan verici, doğru ve tatmin edici şekilde sunulmasını ve sunacak kişinin konunun temelini ve odak noktasını kavramış olması gerektiğini savunmaktadır. Bir diğer üzerinde durduğu nokta ise insan belleği ile ilgilidir. İnsan belleğinde oluşan yapısal bir olguya ayrıntı eklenmelidir. Bu ayrıntıların zihinde olanları basite indirgeyen şekillerle bellekte kalmayı sağlayacağını belirtmektedir. İlk öğrenilen bilginin sonraki bilgilere olumlu bir etkisi olacağından bahseden Bruner, çocukların durumlarının ve olayların birbirine nasıl etkili ve bağlı olduğunu farkına varmaları için okul öncesi oyunların fayda sağlayacağından bahsetmektedir (Ozdem Yılmaz ve Bilican, 2020).

Bruner, öğrenme sürecinin katılımcı, kısırtıcı, toplumsal ve işbirlikçi olduğunda eğitimin iyi çalışma eğiliminde olduğunu söyler. Öğrenmenin bilgi almaktan ziyade anlam inşa etme süreci olduğunu belirtmektedir. Bruner, tüm insan deneyimlerinde ve özellikle okulda bir benlik duygusu yaratmanın önemine dikkat çeker (Takaya, 2008).

Bruner, dil ediniminde çocuğun öğrenilecek dile teşvik eden bir etkileşim çerçevesi içerisinde olması gerektiğini ifade eder. Erken iletişimin oluşturulmasında imkan sağladığını iddia ettiği bazı düzenlemeleri, anne ve çocuk

arasında ortak bir eylemin gerekleŖtiđi nispeten sınırlı bir dil ile oynanan oyunlarđ önemsemektedir. Bu erken oyun rutinlerinden birinin, anne ve çocuğun birlikte resimli kitaplara baktđđı okuma aktivitesi olabileceğini söyler. Annenin ifadeleri, çocuğun dikkatini kolayca tanımlanabilen nesnelere yönlendirir, çocuğun dinlediği konu hakkında sorular sormasına imkan verir ve çocuğa giriŖimleri için geri bildirim sağlar (Bruner, 1985).

2.1.2 Okul ncesi Dönemde Sosyal GeliŖim Kuramları

2.1.2.1 Sigmund Freud (1856-1939)

Freud, ocuğun ihtiyaçlarına ve duygusal olgunlaŖmasını etkileyen tehlikelere ve yaŖamın nasıl geliŖmesi gerektiği konusuna odaklanmaktadır. Freud, ocukluğu insan geliŖiminde bir aŖama olarak kabul eder ve yaŖamın devamında erkekleri ve kadınları Ŗekillendirmeye devam eden özelliklerin ve atıŖmaların kaynağı olarak kabul eder. Freud'un alıŖmalarının amacı, insanın kendisi hakkındaki gerçeği görmesini sağlamak, insanın sevmesini sağlamak, zgr ve sorumlu bir insan olmasını sağlamak, insanların kim olduklarını bulmalarına,myardımcı olmaktır (Beerman,1956).

Freud psikoanalitik kuramını beŖ temel dönem ile aıklamıŖtır. Her dönem yeni bir sosyalleŖme surununu niteleyen dönemler: Oral Dönem, Anal Dönem, Fallik Dönem, Gizil dönem, Genitail dönem'dir (Senemoğlu, 2005).

2.1.2.2 Erik Erikson (1902- 1994)

Erikson, bir kiŖinin kimliğinin kendine özgü niteliğinin kültürden kültüre farklılık gösterse de, bu geliŖimsel görevin yerine getirilmesi tüm kültürlerde ortak unsurlara sahip olduğunu belirtmektedir. KiŖisel bir kimlik duygusunun oluŖturulması, çocukluk ve yetiŖkinlik arasındaki psikolojik bağlantıların olduğunu belirtmektedir. İnsanın doğasıyla birlikte getirdiği epijenik planın, sosyal olaylar tarafından desteklendiğini ifade etmektedir. OlgunlaŖma ilerlemeleri ile ocuk

üzerinde yapılan sosyal beklentiler arasındaki gelişimsel etkileşimi birbiriyle ilişkili olduğunu savunur. Erikson bu duruma şöyle bir örnek verir: yaklaşık 2-3 yaşlarında, çocuklara özerklik aşamasındaki bir sorun için uygulanan sosyal talep, çocuğun gerekli kasın gelişimi, kullanma ve olgunlaşma yeteneği ile örtüşür (Erikson, 1959).

Erikson psikanalizi, insanın deneyimi ve tecrübesi ile eylemini uyumlu hale getiren birleştirme kapasitesini ifade eden kavram 'ego' çalışması olarak belirtir. Ego, psikolojik sistemin ve değişen toplumun bir parçası olarak görülmesi gerektiğini savunmuştur. Erikson, kimlik oluşumu sürecini "çocukluk boyunca birbirini izleyen ego sentezi ve yeniden sentezi ile kademeli olarak kurulup gelişen bir konfigürasyon" olarak görür. Yetişkin bir bireyin ego kimliğinin temelleri bebeklik döneminde atılır. Yaşam döngüsünün her aşamasını kendi içinde bir kriz ve her aşamaya özgü gelişimsel bir görev olarak ifade eder (Wise, 1966).

Erikson'ın, İnsanın Sekiz Evresi adlı kitabında epigenetik bakış açısıyla tanımlamış olduğu gelişimsel basamakları şu şekildedir: Temel Güven-Temel Güvensizlik, Özerklik-Utanç ve Şüphe, İnsiyatif-Suçluluk, Azim-Yetersizlik, Kimlik-Kimlik Karmaşası, Yakınlık Kurma-Soyutlanma, Üretkenlik-Durağanlık, İçsel Bütünlük-Umutsuzluk ve Bıkkınlık (Erikson,2014). Birbirini izleyen psikososyal aşamaların her birine ilk kez girildiğinde ve bunlarla başa çıkmaya başlandığında, ego zorluklara ve bunun sonucunda ortaya çıkan çatışmalara karşı daha savunmasız hale gelir. Birbirini izleyen her adımla başa çıkmak için gerekli olan radikal değişiklikleri dönemin yeni zorlukları ve çatışmalarıyla birleştğinde, psikososyal bir krizi temsil eder (Rasmussen, 1964).

Erikson, her biri sosyal ve duygusal gelişim için bir kriz dönemine sahip olan sekiz psikososyal aşamada oluşan her krizin çözümü, bir kişinin olumlu veya olumsuz bir sonuç elde etme yeteneğine bağlı olduğunu ve bunun da ego gelişimini etkilediğini ifade eder. Çözülmemiş bir krizin, bir sonraki gelişim aşamasında ilerlemeyi engelleyebileceğini savunur (Manning,1988).

2.1.2.3 Albert Bandura (1925-2021)

Bandura, teorisinde geleneksel davranışçılıktan ayıran öğrenmede bilişsel süreçlerin önemini vurgulamıştır. Bandura'nın çalışması, bireylerin sosyal bağlamlarda nasıl öğrendiklerinin anlaşılmasını önemli ölçüde etkilemiştir. Albert Bandura'nın geliştirdiği sosyal öğrenme teorisi, çevremizin ve çevremizdeki insanların davranışlarımızı nasıl şekillendirdiğini anlamamıza yardımcı olur. Bireylerin başkalarının davranışlarına dikkat ederek ve daha sonra bu davranışı kendilerinin yeniden üretmeye çalışarak nasıl yeni beceriler ve davranışlar geliştirdiklerini açıklamaya yardımcı olur (McLeod, 2011).

McLeod (2011), Bandura'nın sosyal öğrenme teorisini, bireylerin gözlem, taklit ve pekiştirme yoluyla öğrendiklerini açıklamaktadır. Teoriye göre, sosyal öğrenmenin dört aşaması vardır: 1. Dikkat: Bu aşamada bireylerin öncelikle gözlemledikleri davranışa dikkat etmeleri gerekir. 2. Akılda tutma: Bu aşamada, bireyler gözlemledikleri davranışı hatırlamalıdır. Bu, bilişsel işleme ve hafıza depolamayı içerir. 3. Üretme: Bu aşamada bireyler gözlemledikleri davranışı yeniden üretmeye çalışırlar. Bu, davranışın doğru bir şekilde gerçekleştirilene kadar uygulanmasını ve iyileştirilmesini içerir. 4. Motivasyon: Bu aşamada bireylerin davranışı gerçekleştirmek için bir nedeni veya motivasyonu olmalıdır. Bu, takviye, cezalandırma, sosyal onay, onaylamama veya diğer teşvikleri içerir.

Bandura, insan davranışının çoğunlukla kendi kendini düzenlediğine inanmaktadır. Dil öğrenme bağlamlarında bu, öğrencilerin bağlamdan etkilenmeyi beklemek yerine kendi eğilme biçimlerini yönetme özgürlüğüne sahip oldukları anlamına gelir. Bu durum, öğrencilerin dilsel girdinin pasif alıcıları olmadıkları, ancak tüm öğrenme bağlamını kontrol etmede aktif bir role sahip oldukları anlamına gelir (Shirkhani ve Ghaemi 2011).

2.2 Okul Öncesi Dönemde Müziksel Gelişim

Çocuklar çevresiyle iletişim kurmaya başladığı yaşamın ilk yıllarından itibaren müziğe ilgi duyar. İlk olarak anneden duyulan ninniler, etraftan duyulan

ezgisel sözler, iletişim araçlarından duyulan ve okuldan veya evden duyulan müzikler ile gelişir. Çocukların müzik konusunda yetenekli olması beklenen bir durum değildir ama bütün çocukların müziği sevdikleri ve dikkatlerini çektiği görülmektedir (Ataman, 2008).

Montessori'ye göre erken çocuklukta müzik eğitimi; dinlemeyi öğrenmek, enstrüman çalmayı öğrenmek, şarkı söylemeyi öğrenmek ve ritmik olarak hareket etmeyi öğrenmek ve çocuklar için temel bir müzik programını içerir. Müzik "duyuların eğitimi", "seslerin ayırt edilmesi için egzersizler" ve hatta "jimnastik" veya "kas eğitimi"nin bir parçası olarak çeşitli alanlarda kendini gösterir (McDonald, 1983).

Montessori tarafından ortaya koyulan müzik eğitimi yöntemi, derin sessizlik seviyelerine ulaşmaya yönelik; tüm duyuşsal algı, özellikle de işitsel duyu için bir ön koşul olarak kabul edilir. Montessorian müzik yönteminin bilinen en kapsamlı programlardan biri haline gelmesinin nedeni, duyuşsal eğitimi ve Maccheroni'nin müzik teorisi, kulak eğitimi, armoni, tarih, analiz ve akustik bilimini içeren genişletilmiş çalışmasını içermesinden dolayıdır. Bazı Dalcroze egzersizlerini kendi programına dahil eden Montessori şunları belirtmiştir: "Bu bize, duyuşsal hazırlığın bu [Dalcroze] egzersizlerinden önce gelmesi gerektiğinin ve dahası, Dalcroze hareketlerinin çocuklarda karşılaştığı tek zorluğun, çocukların kendilerindeki yetersiz duyuşsal hazırlıktan kaynaklandığının kanıtıydı" (Rubin, 1983).

2.3 Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitimi

Çocuk, doğuştan müziğe yetenekli olarak hayata başlar. Seslere tepki verirken, kendi ses tonunu ayarlayarak duyuşlarını belli eder. Aile bireylerinin seslerini, kızgın ve keyifli olduklarını belli eder. Bütün bunlar bebeğın gözleriyle sabit bir yere bakmadan önce sese karşı duyarlı olduğunu gösterir (Ürfioğlu, 1989).

Bireyler doğuştan işitme, algılama ve bellek gibi alanlarda yetenekler getirebilir ve birbirinden farklı bireysel farklılıklar gösterebilir. Müzik yeteneğı kişiye göre farklılıklar gösterse de her insanda müziğe yatkınlık ve yetenek

bulunmaktadır. Müzik yeteneğinin belirlenmesinde ve gelişmesinde en önemli dönem 5,6,7 yaş dönemleridir. Müzik yeteneğinin geliştirilmesi ve belirlenmesi için uygun şartlar ve imkanlar oluşturulmalıdır (Yazıcı, 2020).

Çocuklar müzikal gelişimleri için deneyim sağlama ve aktif rol alabileceği bir öğrenme ortamı sunan öğretmenle müzik eğitimi alabilmeli, çocuğun duyuşsal, bilişsel, fiziksel ve estetik gelişimi dikkate alınmalıdır. Müzik eğitimi, müzik yoluyla ve programın bir parçası olarak ele alınmalı, yetenek ve anlamayı sağlayacak davranışlar tarzında yapılmalıdır (Çilden, 2001).

Okul ile birlikte çocuğun müziksel gelişimi gözle görünür bir şekilde değişim ve çeşitlilik gösterir. Okul öncesi eğitim ile desteklenen müzikal gelişim; müziksel işitme, müziksel söyleme, müziksel çalma, ritim yetenekleri, müziksel devinim ve müziksel beğeni davranışları şeklinde boyut kazanır (Yıldız ve Nacakçı, 2016).

2.3.1 Orff-Schulwerk Yaklaşımı

Orff, küçük çocukların müzik eğitimi alması gerektiğini, böylece müzikal yetenek yaşamın erken dönemlerinde keşfedilmesini ve geliştirilebilmesini savunur. Bu eğitim, sadece şarkı söylemek veya bir enstrüman çalmak gibi tek yönlü olmamalı, tüm vücudu kapsamalıdır. Çocuklardaki ritim ve melodi duygusunu uyandırmak için şarkı söyleme, dans etme, ritmik konuşma, alkışlama, ritmik konuşma, ve vurmali çalgı çalma aktiviteleri birleştirilmeli veya ilişkilendirilmelidir (Frank, 1964).

Carl Orff'un felsefesi, müzik eğitiminin her şeyden önce çocuğun yaratma veya müzikal deyimle doğaçlama yapma yeteneğini geliştirmesi gerektiğidir. Çocuğa, konuşma ve şarkı söyleme, hareket etme, dans etme ve oynama konusundaki kendi deneyimlerinden doğan kendi müziğini yapması için yardım edilmelidir. Orff'un inancı, çocukların basit, neredeyse ilkel bir seviyeden başlayarak müziği kendi başlarına keşfetmelerine izin verilmesi gerektiğidir. Özgün yaratıcı ifadeyi teşvik ederek ve müzikal ifadenin temel seviyelerinden başlayıp, çocuğa yavaş yavaş doğal konuşma kalıplarından ritmik faaliyetlere

yönlendirir. Çocuk için konuşma ve şarkı söyleme birbiriyle yakından bağlantılıdır. Konuşma kalıpları, bir çocuğun her türlü ölçüyü zorlanmadan kavramasını, yüksek vuruşlarda, eşit ve düzensiz çubuklarda ustallaşmasını mümkün kılar Bu, konuşma kalıplarından ritme, ritmik kalıplardan melodiye giden doğal bir bağlantı vardır. İlk olarak konuşulan veya okunan ritmik formüller, alkışlar, damgalama ve son olarak enstrümanlar üzerinde yeniden çalışılır (Thresher, 1964).

Orff, öğrencilerin müzik yapım sürecine aktif olarak katılmalarını, doğaçlama yapmalarını sağlamak için basit "Orff enstrümanlarının" kullanımını tasarlamıştır. Enstrümanlar yüksek kalitede, ancak bir çocuğun onu özgürce ifade edebileceği kadar basittir (Munsen, 1986).

Orff Schulwerk derslerinin çoğunun doğasında belirli yetenekler vardır. Sosyallik, birlikte konuşarak, şarkı söyleyerek, hareket ederek ve enstrüman çalarak teşvik edilir. Yönlendirmeleri takip etmek için; performans topluluğunun üyesi olmak; ve yaygın olarak kullanılan bir yöntem olan yankı yapmak için dinleme becerileri gereklidir. Orff süreci boyunca dinleme becerileri gelişir, doğaçlama ve yaratıcılık teşvik edilir (Smith, 1977).

2.3.2 Dalcroze-Eurhythmics yaklaşımı

Jaques-Dalcroze eğitimi, doğaçlamaya önem veren, müzikal yetenekler üzerine kurulan, hareket ve müzik arasındaki ilişkiye dayanan bir yaklaşımdır. Öğrenciler doğaçlama yaptıklarında, müzik kavramlarını yaratıcı bir şekilde manipüle eder ve gösterirler. Öğrenme modlarında öğrenci doğaçlamasını: hareket, şarkı söyleme ve enstrümantal doğaçlamalar içerir. Bu çalışmalar pedagojik ve müzikal becerileri geliştirir. Öğretmen, katı bir şekilde sabit planlar, şarkılar ve etkinlikler uygulamak yerine, gerektiğinde ders planlarını kendiliğinden detaylandırma esnekliğine sahiptir (Johnson, 1993).

Bu yaklaşımda her egzersizin temel amacı, müziğe mükemmel bir zamanda hareket ederek ritim hissini oluşturmaktır, bu doğrultuda müziğin eylemi yönettiği bir egzersiz yapılmalıdır. Öğrencinin ilgisini korumak için coşku ve yaratıcılık gerektiren bir ortam yaratılmalıdır. Çocukların ilgisi genellikle oyun ile canlı tutulur

ama müzik dinlemeyi unutmalarına neden olacak kadar heyecan verici olmamalıdır (DuncanHall, 1920).

2.3.3 Suzuki yaklaşımı

Suzuki "Müzik öğretmek benim asıl amacım değil. İyi vatandaşlar, asil insanlar yapmak istiyorum. Bir çocuk doğduğu günden itibaren güzel müzikler duyar ve çalmayı öğrenirse, duyarlılık, disiplin ve dayanıklılık geliştirir. Çocuk güzel bir kalbe sahip olur." diyerek amacının çocukların insan olarak yeteneklerini yerine getirmelerine yardımcı olmak olarak açıklamıştır (Racin, 1998 p.29).

Suzuki, tüm insanların doğuştan müzikal doğduğuna ve müzik aletini çalmayı konuşmayı öğrendikleri şekilde öğrenme konusunda olağanüstü bir yeteneğe sahip olduklarına inanmaktadır. Bunu ise şu ilkelere bağlı olarak açıklamaktadır: doğumdan itibaren dinlemek, 2 veya 3 yaşından itibaren çalmak. Çocuğun müzikal yeteneği iyi bir şekilde yerleşene kadar okumaya dayalı çalma yerine dinlemesi ve ebeveyn-çocuk-öğretmen işbirliği ile uygun bir öğrenme ortamı yaratmak (Zinar, 1984).

Suzuki'nin grup derslerinde çocukların birlikte müziği keyifle dinlediği, bireysel çabaların övüldüğü ve sosyal temasın derslere ve performanslara dahil edildiği rekabetçi olmayan bir ortam oluşturulur (Moorhead, 2005).

2.3.4 Kodaly yaklaşımı

Kodaly yaklaşımının temel ilkesi "müzik herkese aittir" düşüncesidir. Kodaly; müziğin, kişilik, akıl ve duygular da dahil olmak üzere bir kişinin tüm varlığını geliştirmesi gerektiğine inanmaktadır. Çalışma ve dinleme için seçilen müziğin en yüksek kalitede olması gerektiğini savunmaktadır. Bu yaklaşımda kullanılan müzikler geleneksel müzikler ve her kuşaktan seçkin bestecilerin yazdığı müziklere ve usta bestecilerin yarattığı pedagojik alıştırılardır. Çocuklar sürekli konuşmaları duyarak dil geliştirdikleri gibi, rol modellerinin sık sık şarkı

söylediğini duyarak ses perdesini eşleştirmeyi öğrendiğini ve müzisyenliği geliştirebildiğini savunmuştur (Howard, 1996).

Kodaly, çocukların müzikal gelişiminin ve zevkinin en iyi üç ila sekiz yaşları arasında gerçekleşebileceğini savunmaktadır. Çocuklar, hayatın ilk yıllarında şarkı söylemeye, dans etmeye ve müzik çalmaya ne kadar çok dahil olurlarsa, müziğin yetişkinlikte de onları etkilemeye devam etme olasılığı o kadar artacağını ifade etmektedir. Kodaly, müzik eğitiminin duyguları teşvik etmek ve tüm kişiliğin sonucunu etkilemek için güçlü bir araç olduğunu söylemektedir. Özellikle, çocukların bütünleşmiş, eksiksiz ve topluluk ruhuna sahip yetişkinler olarak büyümesi için bu yıllarda yaşamın estetik yönünün ele alınması gerektiğine inanmaktadır (Bossone, 1991).

2.4 Dinleme Becerileri

Bir çok becerinin kazanımı için ilk koşul dinlemektir. Dinleme becerisi sadece dil becerileri için değil, bir çok becerinin kazanımında köprü görevi kurmaktadır. İyi dinleyiciler, olayları tam ve doğru şekilde algılar ve yorumlarlar. Dinleme becerisi yüksek olan bireyler, iletişim kurmada ve problem çözmede daha başarılı, pozitif ve cömert, barışçıl ve çözüm odaklıdırlar (Abalı ve Yazıcı, 2020).

2.4.1 Dinleme

Günlük hayatta iletişim kurarken, eğitim sürecinde bilgi edinirken, dilin temel işlevlerinden olan 'dinleme' nin farklı tanımları yapılmaktadır. Dinleme; kişiler arasında iletişimin vazgeçilmez bir unsuru, anlatıcıdan gelen mesajları anlama ve yorumlama çabası; işitmeyi de içine alan kapsamlı, karmaşık, aktif bir süreç; çok boyutlu bir olgu; amaçlı bir davranış ve insanın seçme özgürlüğünün de bir yansıması olarak insan beyninin bilişsel süreçlerini gerektiren zihinsel bir etkinliktir (Epçaçan, 2013). Uluslararası Dinleme derneği'ne göre dinleme, 'sözlü ve/veya sözsüz mesajları alma, bunlardan anlam oluşturma ve bunlara yanıt verme sürecidir (ILA, 1996).

Dinleme, dilin vazgeçilmez yeteneklerinden biridir. 'Bir çocuğun dinleme becerilerini geliştirmenin önemli bir parçası, her türlü sesi keşfetmesine yardımcı olmaktır' (Faulmann, 1980 s.42). Bir tür girdi olarak dinleme, konuşma ve yazmanın temelidir. Bir öğrenci etkili dinleme girdisi almazsa, iki çıktı becerisi daha zor olduğu için yazma ve konuşmada iyi performans gösteremeyebilir. Dinlemek önemlidir çünkü dinleme, öğrencilerin konuşma ve yazmanın temellerini atmalarına yardımcı olur (Listiyaningasih, 2017). Dört dil becerisi vardır: iki ifade becerisi, konuşma ve yazma; ve iki anlama becerisi, dinleme ve okuma. Birey, düşüncelerini bir başkasına iletme istediği bir deneyime sahip olmak ister. Bunu sözlü veya yazılı ifade yoluyla yapabilir. İlk durumda o konuşur ve diğeri dinler; İkinci durumda, fikirlerini yazar ve diğeri onları okur. Dinleme, burada konuşulan dili anlama yeteneği için kullanılan terimdir. Okuma, yazı dilini anlama yeteneği için kullanılan terimdir. Bu dört süreç, sıradan yaşam koşulları altında sürdürüldüğü için iletişimde gerekli olan temel yeteneklerdir (Rankin, 1928).

Brown'ın belirttiği gibi: "Dinleme yeteneği, doğumdan örgün eğitim yıllarına kadar tüm büyümenin tam kalbinde yer alır. Bu öğrenme becerileri ne kadar iyi geliştirilirse, öğrenme çabalarımız o kadar verimli olur" (Brown, 1980 p.10).

2.4.2 Dinleme ve İşitme

Dinleme, "dikkatle duymak" anlamına gelen 'dinlemek' fiilinin eylemi ve konuşan bir kişiye veya söylenene dikkat etmek olarak tanımlanabilir. O halde, işitmeden farklı olarak, dinlemenin, dikkatin bir sese kasıtlı olarak kanalize edilmesini içerdiği anlaşılır. Dinleme, işitmeden ayrı ya da ona karşı bir durum değildir. Dinleme genellikle "bir şeyi duymak için çaba sarf etmeyi" içerirken, işitme genellikle daha pasif bir işitsel algı modu olarak kabul edilir (Truax 2001 akt. Rice, 2015).

Etkili dinlemenin temelinde, işitme ve dinleme arasındaki farkı takdir etmek yatar. İşitme, yalnızca çevredeki gürültünün farkında oldun ve birey tarafından yorum gerektirmeyen fizyolojik bir süreçtir. Dinlemek çok daha karmaşıktır.

Dinleme, duyduğumuz seslerden anlam çıkardığımız bir yorumlama sürecidir. Herhangi bir dinleme eylemi yorumlayıcıdır ve insanlar farklı deneyimlere sahip olduğu için, yorumlama süreci de değişken olabilir. Böylece iki kişi aynı mesajı dinleyebilir ve farklı şekilde anlayabilir (Schnell, 1995).

2.4.3 Dinleme ve İletişim

Dinlemek, iletişim becerilerinde önemli bir unsurdur. Dinleme ile bireyler birbirlerini anlama ve tanıma fırsatı bulur. Bu sayede kurulan ilişkiler zenginleşir ve insanların birbirine verdiği değer artar. İyi bir dinleyici, çevresiyle iyi bir iletişim kurar ve çevresinin duygu ve düşüncelerine saygı duyduğunu göstermiş olur. İletişim problemlerinin nedeninde dinleme ile ilgili yetersiz performansların olması mümkündür (Yılmaz, 2019). Bireyler arasında iletişim çatışmalarının ve toplumda iletişimden kaynaklı huzursuzlukların ortadan kalkması için dinlediğini anlamanın gerçekleşmesi gerekmektedir (Melanlıoğlu, 2011).

Toplam iletişim süremizin yüzde kırk beşinden fazlası dinlemeye harcanmaktadır. Konuşma yüzde otuz; okuma yüzde on altı; ve yazma, yüzde dokuz sürmektedir. Dinleme süresi öğrenciler için daha da artar (Feyten, 1991).

Konuşma iletişiminde empatik dinleme literatürü, büyük ölçüde, konuşma ve dinlemenin iletişimsel işlevleriyle ilişkili olarak, bağımsız olarak var olan iki özne arasında temel bir ikiliği varsayar. 1955'te Carl Rogers, empati ile dinlemenin kolaylaştırıcı işlevini tanımlamak için "aktif dinleme" terimini ortaya atmıştır. Aktif, dinleme, yalnızca söylenenleri duyma, anlamları anlama ve gerçekleri hatırlama yeteneğini değil, aynı zamanda iletişim ortağımız hakkında empatik bir anlayış kazanmak için sunulan mesajın duygularını hissetme ve kelimelerin ötesinde dinlemeyi de içerir. Empati, dinleyicinin hem bilişsel hem de duyuşsal yeteneklerini içerir (Thomlison, 1984).

2.4.4 Dinleme ve Dikkat

Uyaran önemli olduğunda ve bu nedenle ona dikkat edildiğinde, yanıt nispeten basit ve yaygındır. Öte yandan, uyaran önemli olmadığı ve ona çok fazla dikkat edilmediğinde, yanıt azalır, karmaşıklaşır ve lokalize olur (Deutsch ve Deutsch, 1963).

Dikkat, konuşmacıdan çıkan mesajların diğer kulağa yönlendirildiğinde, kelimelerin anlamının algılanması için eşikte değişiklik göstermeyi beklediği veya beklmesi gerektiği düşünülmektedir. Kişi dikkatini, konuşmacıdan gelen sözlü mesajlara yöneltmediğinde, reddedilen bu sözlü mesajlar kişiye nüfuz etmez. Kelimeler birçok kez sunulduğunda bile hatırlandığını gösteren bir göstergesi olmaz (Moray, 1959).

2.4.5 Dinleme Türleri

Bireyin dinlemeyi tam anlamıyla gerçekleştirmesi ve hangi dinleme türünü kullanacağını farkında olması gerekmektedir. Dinleme türleri ile ilgili birbirinden farklı sınıflandırmalar bulunmaktadır. İçeriğinin aynı olduğu ama farklı sınıflandırılan dinleme türleri bulunduğu görülmektedir (Melanlıoğlu, 2011).

Dil öğreniminde ve dil kullanımında dinleme karmaşık süreçleri içerir. Bu süreçleri incelemenin farklı yolları, dinlemenin farklı sınıflandırmalarına neden olur. Bir bakış açısı, dinlemede yer alan psikolinguistik süreçlere bakar ve üç tür dinleme sürecini ayırt eder. Bunlar 1. aşağıdan yukarıya 2. yukarıdan aşağıya ve 3. etkileşimli dinleme. Başka bir bakış açısı, dinlemenin işlevlerini gözlemler ve dinlemeyi işlemsel ve etkileşimsel amaçlarına göre ayırır (Gu ve Hu 2018).

Yılmaz (2019), dinlemeyi, karşımızdakinin duygu ve düşüncelerini anlayarak geri bildirim verme olarak açıklamıştır. Dinleme türlerini şu şekilde belirtmiştir:

- Etkin Dinleme
- Empatik Dinleme
- Yargısız ve Açık fikirli olarak dinleme
- Etkisiz Dinleme

- Karşılaştırma
- Akıl Okuma
- Tekrarlama
- Süzgeçten Geçirme
- Yargılama
- Düşünelere Dalma
- Özdeşleştirme
- Öğüt Verme
- Ağız Kavgası Yapma
- Haklı Çıkma
- Konu Değişirme
- Rahatlatma
- Görünüşte Dinleme
- Yüzeysel Dinleme
- Duyguya Saplanmış Dinleme
- Savunucu Dinleme
- Tuzak Kurucu Dinleme

Şahin ise (2019), dinlemenin amacının dinleme türünü etkilediğini belirtmekte ve dinleme türü ve dinleme şeklinin birbirinden ayrı tutulması gerektiğini savunmaktadır.

Ona göre dinleme şekilleri:

- Etkileşimli (Katılımlı) Dinleme
- Etkileşimsiz (Katılımsız) Dinleme olarak ikiye ayrılmaktadır.

2.4.6 Dinleme Sürecinin Aşamaları

Dinleme süreci beş aşamadan oluşur: alma, anlama, değerlendirme, hatırlama ve yanıtlama. Etkili bir dinleyici, kendisine yöneltilen konuşma seslerini duymalı ve tanımlamalı, bu seslerin mesajını anlamalı, bu mesajı eleştirel olarak

değerlendirmeli veya değerlendirmeli, söylenenleri hatırlamalı ve aldıkları bilgilere (sözlü veya sözsüz olarak) yanıt vermelidir (Bennetch vd 2021).

Bennetch ve arkadaşları (2021) dinleme süreci aşamalarını aşağıdaki gibi açıklamaktadır:

1.Alma aşaması

İşitme ve duyma alma aşamasını içerisindedir. Dinlemeyi gerçekleştirebilmek için fizyolojik bir süreç olan işitmenin olması gerekmektedir.

2.Anlama aşaması

Dinleme sürecindeki ikinci aşama anlama aşamasıdır. Anlama, hem konuşmacı hem de dinleyici bir anlam deneyimini paylaştığında ortaya çıkar. Bu, izleyicinin duyduğu kelimelerin bağlamını ve anlamlarını belirlediği aşamadır.

3.Değerlendirme aşaması

Dinleme sürecinin bu aşaması, dinleyicinin aldığı bilgileri hem niteliksel hem de niceliksel olarak değerlendirdiği aşamadır. Değerlendirme, dinleyicinin duydukları hakkında bir fikir oluşturmasına ve gerekirse bir yanıt geliştirmeye başlamasına olanak tanır.

4.Hatırlama Aşaması

Dinleme sürecinde, hatırlama aşaması, dinleyicinin konuşmacıdan topladığı bilgileri ileride erişmek üzere kategorize etmesi ve saklamasıyla gerçekleşir. Sonuç - hafıza - kişinin daha sonra hatırlamak üzere insanlar, nesnelere ve olaylar hakkındaki bilgileri kaydetmesine olanak tanır.

5.Yanıt Verme Aşaması

Yanıt verme aşaması, dinleyicinin kısa veya uzun süreli belleğe dayalı olarak sözlü ve/veya sözsüz tepkiler verdiği dinleme sürecinin aşamasıdır. Hatırlama aşamasını takiben, bir dinleyici duyduklarına sözlü veya sözsüz olarak cevap verebilir.

2.4.7 Dinleme Becerisi

Dinleme becerisi, çoğu kişi tarafından hiçbir caba sarf etmeden duyma ile gerçekleşen hatta doğuştan edinilmiş bir yeti olarak görülmektedir. Dinleme becerisini diğer dil becerileri olan konuşma, yazma ve okuma becerilerinden ayıran önemli bir özelliği bu beceriden anne karnında faydalanılmaya başlanmasıdır. Dil eğitimlerinde uygulanan eğitime bakıldığında geri plana bırakılan pasif bir beceri olarak görülmektedir (Kahraman, 2015). Her duyan ve işiten dinlemez ama her dinlemenin öncesinde duyma ve işitme olması gerekmektedir. Birçok dinleme türü vardır ve bütün dinleme çeşitlerinin özünde verilerin anlaşılması, yorumlanması ve değerlendirilmesi ve sonucunda tepkide bulunma yer almaktadır (Emiroğlu, 2021).

2.4.7.1 Dinleme Becerisi Eğitimi

Öğretmenler, öğrencilerin dinleme becerilerini geliştirmelerine katkı sağlamak için dinleyecekleri doğru şeyleri bulmalarına ve farklı amaçlar için farklı şekillerde dinlemelerine yardımcı olacak dinleme etkinliği türlerini eğitim ortamına dahil edebilirler. Sadece ne dinlediklerini değil, aynı zamanda nasıl dinlediklerindeki de ele almalıdır (Rost, 2011) .

2.4.7.2 Dinleme Becerisinin Geliştirilmesi

Dinleme becerilerini geliştirmek, kişisel gelişim, mesleki gelişim ve toplumsal uyumun hayati bir bileşenidir. Dinlemenin nüanslarına hakim olmak, daha derin bağlantılara, gelişmiş problem çözme yeteneklerine ve daha şefkatli bir dünyaya yol açabilir (ILA, 2025).

Etkili dinleme becerilerini öğretmek için çeşitli pedagojik yaklaşımları kullanmak, öğrencinin hem sınıf içinde hem de sınıf dışında öğrenmesine başarılı bir yol sunmaktadır (Bond, 2012).

Dinleme becerilerini geliştirmeye ve daha etkili bir dinleyici olmaya yardımcı olacak bazı stratejiler:

Dikkat dağıtıcı unsurları ortadan kaldırmak; odaklanmayı engelleyecek unsurları ortadan kaldırmak.

Aktif dinleme pratiği yapmak; göz temasını koruyarak, mesajları aldığınızı göstermek için sözlü ve sözsüz geri bildirim vermek.

Söz kesmekten kaçınmak; konuşmacının sözünü bitirmesine izin vermek.

Empati kurmak; konuşmacının yerine kendini koyarak bakış açısını anlamaya çalışmak.

Konsantrasyonu geliştirmek; Anlamayı ve akılda tutmayı güçlendirmek için önemli noktaları tekrarlamak.

Açıklama istemek; tam olarak anlaşılmayan herhangi bir bilgi veya fikirle karşılaşırsa, açıklama istemek.

Yansıtıcı dinleme alıştırması yapmak; anladığını doğrulamak için konuşmacının söylediklerini tekrarlamak veya başka kelimelerle ifade etmek.

Sabır geliştirmek; Konuşmacıyı aceleye getirmekten veya zamanından önce hemen sonuca varmaktan kaçınmak (Fayzullayeva,2023).

2.5 Literatür

2.5.1 Okul öncesi dönemde dinleme becerileri ile ilgili yapılan araştırmalar

Kahtalı Doğan, Oğuz, Cayhan ve Taşkın (2020) yaptıkları araştırmada 2017-2019 yılları arasında kapsayan dönemde Türkiye’de dinlemenin geldiği noktayı incelemişlerdir. Doküman inceleme yöntemi kullanılan araştırmada 2017-2019 yılları arasında yayınlanan 42 makale incelenmiştir. Makalelerin dağılımının çoğunlukla ortaokul seviyesinde yoğunlaştığı görülmektedir. İncelenen makalelerden yalnızca bir tanesinin okul öncesi grup ile yapıldığı tespit edilmiştir.

Ahmad, Inam ve Saif (2021) araştırmalarında hikaye anlatımının okul öncesi çocukların dinleme becerileri ve kelime dağarcığı üzerindeki etkisini

incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada yarı deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmada tesadüfi olmayan örnekleme kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu okul öncesi eğitim alan 5 yaş çocuklarından oluşan; deney grubunda 7 ve kontrol grubunda 7 olmak üzere 14 çocuk oluşturmuştur. Veriler, Morrow'un dinleme becerileri için Yeniden Anlatma 10 Puan Ölçeği ve kelime dağarcığı için Kelime Bilgisi Ölçeği (VKS) aracılığıyla toplanmış ve değerlendirilmiştir. Hikaye anlatımı için altı hikaye seçilmiştir; ön test için ilk hikaye, müdahale için dört hikaye ve son test hikaye anlatımı için altıncı hikaye kullanılmıştır. Araştırmada sontest ve uygulamacı gözlemlerine göre müdahale alan çocukların dinleme becerilerinde ve kelime dağarcığında önemli farklılıklar olduğu gözlenmiştir.

Korkmaz (2019) araştırmasında, okul öncesi dönem çocuklarının "estetik dinleme becerisine" sahip olup olmadıklarını ve "estetik dinleme stratejileri" olan stratejileri öngörme, özetleme ve ilişkilendirmedeki başarılarını incelemiştir. Çalışma nitel araştırma yaklaşımına dayalı olarak yürütülmüş ve durum çalışması yöntemlerinden bütüncül tek olgu deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu KKTC Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okul öncesi sınıflarına kayıtlı 5 yaş grubundaki 30 çocuk, 1 Türkçe eğitimcisi, 2 Türkçe öğretmeni, 1 Okul Öncesi eğitimcisi ve 2 Okul Öncesi öğretmeni oluşturmuştur. Çalışmaya katılan eğitimcilerin görüşleriyle 'Benim Hatam' isimli kısa animasyon izlenmiştir. Veri toplama sürecinde gözlem tekniği kullanılmış ve 3 soru sorularak çocukların başarıları ölçülmüştür. Gözlem ve başarı testlerinden elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Sonuç olarak, "Estetik dinleme stratejileri" arasında yer alan tahmin etme, özetleme ve ilişki kurma becerilerinden; tahmin etme becerilerinin geliştiği gözlenmiştir. Ancak, özetleme ve ilişkilendirme becerileri daha az geliştiği gözlenmiştir.

Bay ve Şeker (2020) yaptıkları araştırmasında okul öncesi kuruma devam eden çocukların dinleme becerilerini belirlemek ve sosyo-demografik değişkenlere göre incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden genel tarama modelinde yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini Eskişehir ve Uşak illerinde anaokuluna devam eden 429 çocuktan oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak "Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Dinleme Becerisini Değerlendirme Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek öğretmenler tarafından doldurulmuştur. Araştırmacılar okul öncesi eğitim alan çocukların dinleme becerilerinin ölçüldüğü

ilk çalışma olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan çocukların Dinleme Becerisi Ölçeği genel ve alt boyutlarından elde ettikleri puanların cinsiyet, doğum sırası, ailedeki çocuk sayısı, okula devam süresi, anne-baba eğitim düzeyi ve mesleğe göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Çocuğun, annenin ve babanın yaşının çocukların dinleme becerisi üzerinde anlamlı bir farklılık yarattığı görülmüştür.

Çelik ve Bartan (2024) yaptıkları araştırmalarında okul öncesi eğitime devam eden 60-72 aylık çocukların dinleme becerisi ve sosyal problem çözme becerisi arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmanın örneklemini okul öncesi eğitime devam eden 60-72 aylık 386 çocuk oluşturmaktadır. Verileri toplamak için “Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Dinleme Becerilerini Değerlendirme Ölçeği” ve “Wally Sosyal Problem Çözme Testi” kullanılmıştır. Çalışmaya katılan çocukların dinleme becerilerinin yaşa ve cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği, anne-baba eğitim durumu, mesleği birlikte yaşama durumu, kardeş sayısı, okul türü, doğum sırası, daha önce okul geçmişi olma durumlarına göre farklılık gösterdiğine ulaşılmıştır. Yapılan çalışmaya göre çocukların dinleme becerileri ve sosyal problem çözme becerileri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Benzer ve Aslan (2022) yaptıkları araştırmada dinleme türlerini incelemiştir. Döküman inceleme yönteminin kullanıldığı araştırmada 39 kaynağa ulaşılmıştır. Veriler analiz edildiğinde 93 farklı dinleme türüne rastlanmıştır. En çok kullanılan dinleme türünün ‘eleştirel dinleme’ olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Çetinel (2016) yaptığı araştırmada okul öncesine devam eden çocuğu olan annelerin tutumlarının çocuğun dinleme becerisine etkisini incelemiştir. Araştırmanın örneklemini 47 çocuk oluşturmaktadır. Annelere ebveyn tutum ölçeği uygulanmıştır. Çocuklara dinleme becerisi testi uygulanmıştır. Araştırma sonucunda çocukların dinleme becerisi testinden başarısız olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Annelerin, demokratik tutum, koruyucu tutum ve izin verici tutum sergilediği görülmüştür. Anne tutumlarının çocukların dinleme becerisini etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Türe Köse (2019) yaptığı araştırmada okul öncesi çocuklara uygulanan dijital hikaye anlatımının dinleme becerisi üzerindeki etkisini incelemiştir. Araştırmanın örneklemini 60-72 aylık 75 çocuk oluşturmaktadır. Çocuklar 3 gruba seçkisiz atanmıştır. Araştırmada veri toplama sürecinde 11 farklı hikaye kullanılmıştır. 11 hikaye, 3 farklı yöntem ile gruplara anlatılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile veriler toplanmıştır. Araştırmanın sonucunda dijital hikaye anlatımının dinleme becerileri üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

2.5.2 Okul öncesi dönemde müzik etkinlikleri ile ilgili yapılan araştırmalar

Cai, Zhang ve Cai (2023) yaptıkları araştırmada okul öncesi çocuklarda müzik ve müzik-kaligrafi pratiğinin yaratıcı düşünme gelişimi üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmaya 4-5 yaş gurubu 120 çocuk dahil olmuştur. 12 öğretmenin katıldığı çalışmada her öğretmene 10 çocuk düşmüştür. Planlanan çalışma takvimi altı ay boyunca uygulandı. Sonuç olarak, müzikal-kaligrafik pratiğin kullanımının "hayal gücü" ve "özgünlük" kategorilerinde daha yüksek yaratıcı düşünme becerileri sağladığını, "akıcılık" ve "esneklik" ise tek bir müzik pratiğinin kullanımından farklı olmadığı bulgularına ulaşılmıştır.

Runfola, Etopio, Hamlen ve Rozendal (2012) iki yıl süren araştırmalarının ilk yılında 11 öğretmene müzisyenlik becerisi ve küçük çocukların müzik gelişimine rehberlik etmek için profesyonel eğitim vermiştir. İkinci yıl 165 çocuktan oluşturulan deney ve kontrol gruplarından, deney grubuna eğitim alan öğretmenler müfredatı uygulamış, kontrol grubuna ise okul öncesi programına uygun eğitime devam etmişlerdir. Sonuçlara bakıldığında deney grubundaki öğrencilerin tonal örüntü başarısı anlamlı olarak daha yüksek olup, çocukların ritim örüntü başarısında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Müzik müdahalesi çocukların sözlü kelime dağarcığını ve gramer anlayışını önemli ölçüde arttırdığı ve özellikle daha düşük okuryazarlık becerileriyle başlayan çocuklar için etkili olduğu gözlenmiştir.

Ateş (2023) yaptığı araştırmada, 36-72 aylık müzik eğitimi alan 72 çocuk ve müzik eğitimi almayan 72 çocuk ve bu çocukların ailelerini dahil etmiştir. Çalışmada nitel ve nicel yöntemler bir arada kullanılmıştır. Müzik eğitimi alan ve müzik eğitimi almayan çocuklara uygulanan ölçek ile araştırmanın nicel verilerine ulaşılmıştır. Araştırmanın sonucunda müzik eğitiminin, akademik destek ve duygularını yönetme becerilerinde olumlu yönde etkilediğine ulaşılmıştır. Araştırmanın nitel bulgularını oluşturan aile görüşmelerinde; ailelerin müzik eğitimi ile birlikte kendini ifade etme, dinleme, eleştiri yapma becerisi ve yönergeye uyma becerileri, sırasını bekleme, paylaşma becerilerinin geliştiğini belirten ifadelerine ulaşılmıştır.

Byambajav ve Banzagch (2022) yaptıkları araştırmaya Ulaanbaatar'daki özel kreşte öğrenim gören 15 çocuk katılmış ve deneysel araştırma yöntemi kullanılmıştır. 3 ay boyunca haftada iki kez müzik ve matematik bütünleşik eğitimi uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, çocuklar başlangıç değerlendirmesinden %20 daha iyi sonuçlara ulaşılmıştır bu da müzik aracılığıyla matematik öğrenme yeteneğinin daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Zachopoulou, Tsapakidou ve Derri (2004) yaptığı araştırmada gelişimsel olarak uygun bir müzik ve hareket programı ile gelişimsel olarak uygun bir beden eğitimi programının sıçrama ve dinamik denge gelişimi üzerindeki etkisini araştırmışlardır. 4-6 yaşarası 42 kız ve 48 erkek öğrencinin katıldığı çalışmada 50 tanesi deney grubunu oluşturmaktadır. 2 ay süren çalışmada deney grubu müzik ve hareket eğitimine devam ederken kontrol grubu beden eğitimine devam etmiştir. Sonuçlara bakıldığında deney grubundaki çocukların zıplama ve dinamik dengesinin önemli ölçüde geliştiğini göstermiştir.

2.5.3 Dinleme becerileri ve müzik etkinlikleri ile ilgili araştırmalar

Hugo ve Boynuz (2013) yaptıkları araştırmalarında müzik etkinliklerini kullanarak öğrencilerin dinleme becerilerini geliştirmek amacıyla uygulamışlardır. Araştırmada 70 kişilik İngilizce dil öğrencisi arasında biri deney grubu, diğeri karşılaştırma grubu olmak üzere iki grup oluşturulmuştur. Deney grubuna altı aylık

sürede, günlük planlı müzik etkinlikleri uygulanmıştır. İki grup altı ay sonra tekrar test edildiğinde deney grubunun, ikinci dil olarak İngilizce dinleme becerilerini önemli ölçüde geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Shakhnoza ve arkadaşları (2024) yaptıkları araştırmalarında müzik ve şarkı etkinliklerinin öğrencilerin dinleme becerilerini artırma ve geliştirmesini incelemiştir. Araştırmada dördüncü sınıf öğrencilerinden, 15 öğrenci deney grubu, diğer 15 öğrenci ise kontrol grubu olmak üzere iki grup oluşturulmuştur. Bir aydan fazla bir sürede deney grubuna planlanmış müzik ve şarkı etkinlikleri uygulanmıştır. Araştırmada nicel analiz yapılmış, ön test – son test deney tasarımı kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre deney grubu, ikinci dil olarak İngilizce dinleme becerilerinde iyi performans gösterdiğine ulaşılmıştır.

Ambuzha ve Dack (2024) yaptıkları araştırmada devlet okuluna devam eden ilkökul seviyesindeki 21 öğrenciden oluşan bir grubun dinleme becerilerini geliştirmek için müzik kullanmanın etkilerini incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırma dört hafta boyunca, her hafta, her biri kırk beş dakikalık üç saat uygulandı. Araştırmada ön-son test deseni ile karma yöntem yaklaşımını kullanılmıştır. Nicel veriler, dinlemeye özgü parametreler(tahmin etmek için dinlemek, ayrıntıları dinlemek ve anlamak için dinlemek) göz önünde bulundurularak hazırlanan bir ön test ve bir son test yoluyla toplanmıştır. Nitel veriler açık uçlu anket yoluyla toplanmıştır. Nicel verilerden elde edilen bulgulara bakıldığında 21 katılımcının tamamlama, boşlukları doldurma ve kelime dağarcığını anlama etkinliklerinde uygulamadan sonra önemli ölçüde geliştiğini ve bunun da müzik kullanarak dinleme becerilerinin geliştirilmesinde olumlu bir etki ortaya koyduğunu göstermiştir. Nitel bulgular katılımcıların müzik kullanımına ilişkin olumlu algılara sahip olduklarını ve bu olumlu tutum sonucunda dinlediğini anlamayı geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Afriyunda ve Oktaviani (2021) yaptıkları araştırmalarında öğrencilerin dinleme becerilerini geliştirmek için İngilizce şarkı kullanımının etkisini incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırmanın örneklemini Endonezya'daki Universitas Teknokrat İngilizce Eğitimi programının beşinci ve yedinci dönemindeki 100 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada nitel veri toplama yöntemi kullanılmıştır. Nitel veriler, öğrencilerin şarkıyı kullanarak dinleme becerilerini nasıl

kullandıklarını ve geliştirdiklerini analiz etmek ve açıklamak için kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında, İngilizce şarkı kullanımı ile dinleme becerisi arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermiştir.

3. MATERYAL ve YÖNTEM

Bu bölüm de araştırmanın modeli, çalışma grubu, araştırmanın uygulama süreci, veri toplama aracı ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, deneysel araştırma modeli kullanılmıştır. Öntest-sontest kontrol gruplu desen uygulanmış ve müzik etkinliklerinin okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-72 aylık çocukların dinleme becerilerini kazanmasındaki etkisi araştırılmıştır.

Deneysel desen, değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini göstermeyi sağlayan desendir. Katılımcıların deneysel işlemde önce ve sonra iki kez ölçüme tabi tutulduğu desen ön test-son test kontrol gruplu desendir. Bu durum araştırmacıya deneysel süreçten önce deney ve kontrol gruplarının ölçümlerini karşılaştırma imkanı sunar. Grupların benzer olmasının gözlenmesinin ardından uygulanan deneysel manipülasyon sonrası son test ölçümlerinin farklı olması deneysel manipülasyonun etkinliğini gösterir (Büyüköztürk, 2007).

3.2 Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-72 aylık çocuklar oluşturmaktadır. Bolu ilinde, uygulamanın yapılacağı uygun bir anaokulu belirlenmiş ve gerekli izinler alınmıştır. Uygulamanın yapılacağı okulda 60-72 aylık çocukların bulunduğu iki sınıftan birisi deney grubu (DG), diğeri kontrol grubu (KG) olarak belirlenmiştir.

Deney grubu 9 kız, 9 erkek olmak üzere 18 çocuktan oluşmaktadır. Kontrol grubu ise 8 kız, 9 erkek olmak üzere 17 çocuktan oluşmaktadır.

3.3 Deney ve Kontrol Gruplarının Belirlenmesi

Araştırmaya katılacak grupların seçilmesi için 2024-2025 eğitim öğretim yılının ekim ayı içerisinde, belirlenen anaokulunda 60-72 aylık çocuklardan oluşan sınıflara ‘Okul Öncesi Dinleme Becerileri Ölçeği’ ön test olarak uygulanmıştır. Ön test puanları birbirine yakın olan iki sınıf belirlenmiştir. Belirlenen sınıflardan bir sınıf deney grubu (DG), bir sınıf kontrol sınıfı (KG) olarak tesadüfi olarak belirlenmiştir.

3.4 Uygulama Süreci

3.4.1 Hazırlık Aşaması

Araştırmada deney grubuna uygulanacak müzik etkinlik planları hazırlanmadan önce kazandırılması planlanan dinleme becerileri kazanımları belirlenmiştir. Bu dinleme becerileri: dinlerken göz teması kurma, göz temasını sürdürme, jest ve mimiklerini kullanma, sözel yönergeleri yerine getirme, konuşanın sözünü kesmeden dinleme, bilmediği sözcüklerin anlamını sorma, dikkatini çeken duruma veya olaya odaklanıp soru sorma, uyaklı kelimeleri tekrar etme, dinledikleri ile ilgili; soru sorma, yorum yapma, özet yapma, dinlediklerini bir süre sonra tekrar ifade edebilme, dinlediklerini farklı yollarla sergileme, ortamdaki gürültüden rahatsız olma, anlamadığında yetişkinden yardım alma olarak belirlenmiştir. Planlanan müzik etkinlikleri DG’na uygulanmıştır, KG’ na müzik etkinliği dışında kalan etkinlikler uygulanmıştır.

Kazandırılması planlanan dinleme becerilerine yönelik hazırlanan müzik etkinlik planları, deney grubuna haftada üç gün sekiz hafta boyunca uygulanacak şekilde 24 müzik etkinliği olarak düzenlenmiştir. Hazırlanan planlar iki alan uzmanından görüş alınarak, düzeltmeler yapılmış ve uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Belirlenen kazanım ve göstergeler, DG’na hazırlanan müzik etkinlikleri yoluyla kazandırılmaya çalışılmıştır.

Deney Grubuna Uygulanan Müzik Etkinliği Plan Örneği

MÜZİK ETKİNLİĞİ - KIRMIZI BALIK KAÇIYOR

YAŞ GRUBU: 60-72 AY

SINIF:

KAZANIM VE GÖSTERGELER

‘DİL GELİŞİMİ

Kazanım 1. Sesleri ayırt eder.

Göstergeler

Sesin kaynağını söyler.

Sesin geldiği yönü söyler.

Sesin özelliğini söyler.

Sesler arasındaki benzerlik/farklılıkları açıklar.

Verilen sese benzer sesler çıkarır.’

‘FİZİKSEL GELİŞİM VE SAĞLIK

Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder.

Göstergeler

Bedenini kullanarak ritim çalışması yapar. .

Vurmalı çalgıları kullanarak ritim çalışması yapar.

Müziğin temposuna, ritmine ve melodisine uygun dans eder.’

KAVRAMLAR

kırmızı

ÖĞRENME SÜRECİ

KÜÇÜK

BALIKLAR

Küçük balıklar yüzüyorlar derede, (Kollarla yüzme hareketi yapılır.)

Sağa koşuyorlar, sola koşuyorlar, (İki kol sağa, sola doğru hareket ettirilir.)

Dönüyorlar kuyruklarını sallıyorlar. (Eller sallanır.)

Büyük balık görünce, kaçıyorlar, kayalara. (Eller arkaya saklanır.)

Parmak oyunu ile çocukların dikkati çekilir. Birkaç kez tekrar edilir.

Çocukların tekerlemeyi öğrendiği anlaşıldığında tekerlemenin son satırı ‘büyük

balık görünce kaçıyorlar sandalyelere’ şeklinde değiştirilerek çocukların

sandalyelere oturmaları sağlanır. Çocukların sandalyelerini sınıf içinde uygun bir

şekle getirmeleri için gerekli yönlendirmeler yapılır.

Öğretmen yanında getirdiği müzik aletlerini tanıtır(darbuka ve zil). Darbuka ile ritim tutarak kırmızı balık şarkısı söylenir.

‘Kırmızı balık gölde kıvrıla kıvrıla yüzüyor.

Balıkçı hasan geliyor. Oltasını atıyor.

Kırmızı balık dinle. Sakın yemi yeme.

Balıkçı seni tutacak. Sepetine atacak.

Kırmızı balık kaç kaç kırmızı balık kaç kaç’ şarkısı tekrar edilir.

Çocuklara şarkıya hareket ve oyun ekleneceği, bunun için dikkatli bir şekilde şarkının dinlenmesi gerektiği söylenir. Çocukların hepsinin kırmızı balık olduğu söylenir. Sınıf içerisinde hareket alanı olarak kullanılacak alanın sınırları belirlenir. Öğretmen darbukasıyla ritim tutarak şarkıyı söyler, çocuklarında şarkıyı sandalyelerinde oturarak söylemesi istenir. Şarkının ‘kırmızı balık kaç kaç’ kısmında çocukların sandalyelerinden kalkarak belirlenen alan içerisinde kaçışmaları istenir. Öğretmen darbukasıyla önce hızlı bir ritim ile söyler ve çocukların ritme uygun hızlı kaçışmaları istenir. Hızlı ritim den yavaş bir ritme geçilerek çocuklarında yavaşlamaları sağlanır. Hızlı ve yavaş ritimler ile ‘kırmızı balık kaç kaç’ sözleri tekrar edilir. Ritim tutma bittiğinde çocukların sandalyelerine oturması istenir. Öğretmen şarkının her tekrarında ‘kırmızı balık kaç kaç’ sözlerini söylerken şaşırtmacalı bir şekilde hızlı ve yavaş ritimler tutar ve çocukların da ritme uygun hareket etmeleri istenir. Çocukların ilgileri dahilinde ritim tutulan alet değiştirilerek etkinliğe devam edilir.

Çocuklardan istekli olanların şarkıyı müzik aletini kullanarak söylemeleri için fırsat verilir.

DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocukların birbirlerini görebilecekleri konumda oturmaları sağlanır. Çocukların etkinliğin en sevdikleri ve sevmedikleri taraflarını söylemeleri için söz hakkı verilir. Bir balık olsalardı hangi renk bir balık olurlardı? Şarkıyı tek başına söyleyebilecek çocuklar dinlenerek etkinlik değerlendirme çalışması tamamlanır.

3.4.2Deney Grubu ile Yapılan Etkinliklere Dair Kazanım ve Göstergeler Tablosu

Etkinlik Adı	Kazanımlar		
1 MERHABA HAYDİ TANIŞALIM	‘DİL GELİŞİMİ Kazanım 3. Dili iletişim amacıyla kullanır. Göstergeler Başlatılan konuşmaya katılır. Konuşmayı başlatır. Konuşmayı sürdürür. Konuşmayı sonlandırır. Konuşma sırasında göz teması kurar. Konuşurken jest ve mimiklerini uygun kullanır. Nezakət sözcüklerini kullanır.’	‘SOSYAL DUYGUSAL GELİŞİM VE DEĞERLER Kazanım 15. Farklı ortamlardaki kurallara uyar. Göstergeler Toplumsal yaşamda görgü ve nezaket kurallarına uymayı alışkanlık hâline getirir.’	
2 DANS ET DUR	‘BİLİŞSEL GELİŞİM Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür. Göstergeler Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma/olaya odaklanır. Dikkatini çeken nesne/durum/olay ile ilgili bir ya da birden fazla özelliği/niteliği söyler.’	‘DİL GELİŞİMİ Kazanım 1. Sesleri ayırt eder. Göstergeler Sesin özelliğini söyler. Verilen sese benzer sesler çıkarır. Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. Göstergeler Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar. Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili sorulara yanıt verir. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.’	‘FİZİKSEL GELİŞİM VE SAĞLIK Kazanım 11. Bedenini kullanarak yaratıcı hareketler yapar. Göstergeler Nesne/durum/olayı hareketleri ile taklit eder. Verilen bir yönergeye/göreve uygun farklı hareket formları üretir.’
3 KIRMIZI BALIK KAÇIYOR	‘DİL GELİŞİMİ Kazanım 1. Sesleri ayırt eder. Göstergeler Sesin kaynağını söyler. Sesin özelliğini söyler. Sesler arasındaki benzerlik/farklılıkları açıklar. Verilen sese benzer sesler çıkarır.’	‘FİZİKSEL GELİŞİM VE SAĞLIK Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder. Göstergeler Bedenini kullanarak ritim çalışması yapar. . Vurmalı çalgıları kullanarak ritim çalışması yapar. Müziğin temposuna, ritmine ve melodisine uygun dans eder.’	
4 TOPLARLA OYNAYALIM	‘DİL GELİŞİMİ Kazanım 9. Ses bilgisi farkındalığı gösterir. Göstergeler Söylenen bir sesle başlayan sözcükler üretir. Söylenen bir sözcüğün ilk sesiyle başlayan sözcükler üretir. Söylenen bir sözcüğün son sesiyle biten sözcükler üretir. Söylenen sözcükle uyaklı sözcükler üretir.’	‘FİZİKSEL GELİŞİM VE SAĞLIK Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder. Göstergeler Müziğin temposuna, ritmine ve melodisine uygun dans eder. Materyal kullanarak dans eder. Eşli ya da grup halinde dans eder.’	
5 DİNLİYORUM ZIPLIYORUM	‘BİLİŞSEL GELİŞİM Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür. Göstergeler Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma/olaya odaklanır.’	‘DİL GELİŞİMİ Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. Göstergeler Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili sorulara yanıt verir. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.’	‘FİZİKSEL GELİŞİM VE SAĞLIK Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder. Göstergeler Bedenini kullanarak ritim çalışması yapar. Nesnelere kullanarak ritim çalışması yapar. Vurmalı çalgıları kullanarak ritim çalışması yapar. Müziğin temposuna, ritmine ve melodisine uygun dans eder.’

<p>6 POŞET ORKESTRASI</p>	<p>‘DİL GELİŞİMİ Kazanım 1. Sesleri ayırt eder. Göstergeler Sesin özelliğini söyler. Sesler arasındaki benzerlik/farklılıkları açıklar. Verilen sese benzer sesler çıkarır. Kazanım 6. Sözcük dağarcığını geliştirir. Göstergeler Dinlediklerinde geçen yeni sözcükleri ayırt eder. Dinlediklerinde geçen yeni sözcüklerin anlamını sorar.’</p>	<p>‘FİZİKSEL GELİŞİM VE SAĞLIK Kazanım 11. Bedenini kullanarak yaratıcı hareketler yapar. Göstergeler Nesne/durum/olayı hareketleri ile taklit eder. Verilen bir yönergeye/göreve uygun farklı hareket formları üretir. Farklı hareket formlarını ardışık olarak/aynı anda sergiler.’</p>	
<p>7 ARI</p>	<p>‘DİL GELİŞİMİ Kazanım 1. Sesleri ayırt eder. Göstergeler Sesin kaynağını söyler. Sesin geldiği yönü söyler. Sesin özelliğini söyler. Sesler arasındaki benzerlik/farklılıkları açıklar. Verilen sese benzer sesler çıkarır.’</p>	<p>‘FİZİKSEL GELİŞİM VE SAĞLIK Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder. Göstergeler Nesneleri kullanarak ritim çalışması yapar. Müziğin temposuna, ritmine ve melodisine uygun dans eder. Materyal kullanarak dans eder. Kazanım 11. Bedenini kullanarak yaratıcı hareketler yapar. Göstergeler Nesne/durum/olayı hareketleri ile taklit eder. Verilen bir yönergeye/göreve uygun farklı hareket formları üretir. Farklı hareket formlarını ardışık olarak/aynı anda sergiler. Nesneleri farklı şekillerde kullanarak hareket doğaçlamaları yapar.’</p>	
<p>8 KAŞIK KAŞIK RİTİM</p>	<p>‘DİL GELİŞİMİ Kazanım 2. Konuşurken/şarkı söylerken sesini uygun şekilde kullanır. Göstergeler Nefesini doğru kullanır. Sesinin tonunu ayarlar. Sesinin şiddetini ayarlar. Gerektiğinde sözcükleri vurgulu kullanır. Konuşma hızını ayarlar. Kazanım 3. Dili iletişim amacıyla kullanır. Göstergeler Başlatılan konuşmaya katılır. Konuşmayı başlatır. Konuşmayı sürdürür. Konuşmayı sonlandırır. Konuşma sırasında göz teması kurar. Konuşurken jest ve mimiklerini uygun kullanır.’</p>	<p>‘DİL GELİŞİMİ Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. Göstergeler Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar. Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili sorulara yanıt verir. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar. Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir.’</p>	<p>‘FİZİKSEL GELİŞİM VE SAĞLIK Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder. Göstergeler Nesneleri kullanarak ritim çalışması yapar.’</p>
<p>9 İZLE TAKLİT ET</p>	<p>‘DİL GELİŞİMİ Kazanım 3. Dili iletişim amacıyla kullanır. Göstergeler Başlatılan konuşmaya katılır. Konuşmayı başlatır. Konuşmayı sürdürür. Konuşmayı sonlandırır. Konuşma sırasında göz teması kurar. Konuşurken jest ve mimiklerini uygun kullanır. Nezaket sözcüklerini kullanır. Karşısındakini etkin bir şekilde dinler.’</p>	<p>‘FİZİKSEL GELİŞİM VE SAĞLIK Kazanım 11. Bedenini kullanarak yaratıcı hareketler yapar. Göstergeler Nesne/durum/olayı hareketleri ile taklit eder. Verilen bir yönergeye/göreve uygun farklı hareket formları üretir. Farklı hareket formlarını ardışık olarak/aynı anda sergiler. Eşli olarak özgün hareket formları oluşturur. Nesneleri farklı şekillerde kullanarak hareket doğaçlamaları yapar.’</p>	

		Bedenini rahatlatmak için farklı hareket formları kullanır.'	
10 BARDAK	'DİL GELİŞİMİ Kazanım 1. Sesleri ayırt eder. Göstergeler Sesin kaynağını söyler. Sesin geldiği yönü söyler. Sesin özelliğini söyler. Sesler arasındaki benzerlik/farklılıkları açıklar. Verilen sese benzer sesler çıkarır.'	'FİZİKSEL GELİŞİM VE SAĞLIK Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder. Göstergeler Bedenini kullanarak ritim çalışması yapar. Nesneleri kullanarak ritim çalışması yapar. Vurmalı çalgıları kullanarak ritim çalışması yapar. Kazanım 11. Bedenini kullanarak yaratıcı hareketler yapar. Göstergeler Nesne/durum/olayı hareketleri ile taklit eder. Verilen bir yönergeye/göreve uygun farklı hareket formları üretir. Farklı hareket formlarını ardışık olarak/aynı anda sergiler.'	
11 SAATİM TİK TAK	'BİLİŞSEL GELİŞİM Kazanım 3. Algıladıklarını hatırladığını gösterir. Göstergeler Nesne/durum/olayı bir süre sonra yeniden söyler. Kazanım 14. Zamanla ilgili kavramları günlük yaşamdaki olaylarla ilişkili olarak kullanır. Göstergeler Çalışma, dinlenme, eğlenme ve özbakım zamanlarını ayırt eder.'	'DİL GELİŞİMİ Kazanım 1. Sesleri ayırt eder. Göstergeler Sesin kaynağını söyler. Sesin geldiği yönü söyler. Sesin özelliğini söyler. Sesler arasındaki benzerlik/farklılıkları açıklar. Verilen sese benzer sesler çıkarır.'	'FİZİKSEL GELİŞİM VE SAĞLIK Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder. Göstergeler Nesneleri kullanarak ritim çalışması yapar. Vurmalı çalgıları kullanarak ritim çalışması yapar.'
12 PEMBE PANTER	'BİLİŞSEL GELİŞİM Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür. Göstergeler Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma/olaya odaklanır.'	'DİL GELİŞİMİ Kazanım 1. Sesleri ayırt eder. Göstergeler Sesin kaynağını söyler. Sesin geldiği yönü söyler. Sesin özelliğini söyler. Sesler arasındaki benzerlik/farklılıkları açıklar. Verilen sese benzer sesler çıkarır.'	'FİZİKSEL GELİŞİM VE SAĞLIK Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder. Göstergeler Nesneleri kullanarak ritim çalışması yapar. Vurmalı çalgıları kullanarak ritim çalışması yapar. Müziğin temposuna, ritmine ve melodisine uygun dans eder.'
13 ŞARKI DİNLİYORUZ	'BİLİŞSEL GELİŞİM Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür. Göstergeler Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma/olaya odaklanır. Dikkatini çeken nesne/durum/olay ile ilgili bir ya da birden fazla özelliği/niteliği söyler. Dikkatini çeken nesneye/duruma/olaya yönelik sorular sorar. Dikkatini çeken nesneye/duruma/olaya yönelik yanıtları dinler.'	'DİL GELİŞİMİ Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. Göstergeler Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar. Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili sorulara yanıt verir. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar. Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.'	'DİL GELİŞİMİ Kazanım 9. Ses bilgisi farkındalığı gösterir. Göstergeler Söylenen bir sesle başlayan sözcükler üretir. Söylenen bir sözcüğün ilk sesiyle başlayan sözcükler üretir. Söylenen bir sözcüğün son sesiyle biten sözcükler üretir. Söylenen sözcüklerle uyaklı sözcükler üretir.'
14 CEVİZ ADAM	'BİLİŞSEL GELİŞİM Kazanım 21. Eleştirel düşünme becerisi sergiler. Göstergeler Bir tartışma konusu ile ilgili soru sorar. Bir tartışma konusu ile ilgili düşüncesini açıklar. Bir tartışma konusu ile ilgili düşüncesinin gerekçelerini açıklar. Düşüncelerinin gerekçelerine ilişkin sorulara yanıt verir.'	'DİL GELİŞİMİ Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. Göstergeler Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar. Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili sorulara yanıt verir. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.'	'FİZİKSEL GELİŞİM VE SAĞLIK Kazanım 11. Bedenini kullanarak yaratıcı hareketler yapar. Göstergeler Nesne/durum/olayı hareketleri ile taklit eder. Farklı hareket formlarını ardışık olarak/aynı anda sergiler.'

<p>15 MİRNAV MİRNAV KEDİ</p>	<p>‘BİLİŞSEL GELİŞİM Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür. Göstergeler Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma/olaya odaklanır. Dikkatini çeken nesneye/duruma/olaya yönelik yanıtları dinler.’</p>	<p>‘DİL GELİŞİMİ Kazanım 2. Konuşurken/şarkı söylerken sesini uygun şekilde kullanır. Göstergeler Nefesini doğru kullanır. Sesinin tonunu ayarlar. Sesinin şiddetini ayarlar. Gerektiğinde sözcükleri vurgulu kullanır. Konuşma hızını ayarlar.’</p>	<p>‘DİL GELİŞİMİ Kazanım 6. Sözcük dağıncığını geliştirir. Göstergeler Karşısındakini etkin bir şekilde dinler. Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. Göstergeler Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar. Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili sorulara yanıt verir. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar.’</p>
<p>16 GİTAR ÇALİYORUM</p>	<p>‘BİLİŞSEL GELİŞİM Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür. Göstergeler Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma/olaya odaklanır. Dikkatini çeken nesne/durum/olay ile ilgili bir ya da birden fazla özelliği/miteliği söyler. Dikkatini çeken nesneye/duruma/olaya yönelik sorular sorar. Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. Göstergeler Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.’</p>	<p>‘DİL GELİŞİMİ Kazanım 1. Sesleri ayırt eder. Göstergeler Sesin kaynağını söyler. Sesin geldiği yönü söyler. Sesin özelliğini söyler. Sesler arasındaki benzerlik/farklılıkları açıklar.’</p>	<p>‘FİZİKSEL GELİŞİM VE SAĞLIK Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder. Göstergeler Nesneleri kullanarak ritim çalışması yapar. Vurmalı çalgıları kullanarak ritim çalışması yapar. Müziğin temposuna, ritmine ve melodisine uygun dans eder. Eşli ya da grup halinde dans eder.’</p>
<p>17 SES ÇIKAR</p>	<p>‘DİL GELİŞİMİ Kazanım 9. Ses bilgisi farkındalığı gösterir. Göstergeler Söylenen bir sesle başlayan sözcükler üretir. Söylenen bir sözcüğün ilk sesiyle başlayan sözcükler üretir. Söylenen bir sözcüğün son sesiyle biten sözcükler üretir. Söylenen sözcükle uyaklı sözcükler üretir.’</p>	<p>‘FİZİKSEL GELİŞİM VE SAĞLIK Kazanım 11. Bedenini kullanarak yaratıcı hareketler yapar. Göstergeler Nesne/durum/olayı hareketleri ile taklit eder. Verilen bir yönergeye/göreve uygun farklı hareket formları üretir. Farklı hareket formlarını ardışık olarak/aynı anda sergiler. Eşli olarak özgün hareket formları oluşturur. Nesneleri farklı şekillerde kullanarak hareket doğaçlamaları yapar. Bedenini rahatlatmak için farklı hareket formları kullanır.’</p>	
<p>18 ŞİŞMAN KRAL</p>	<p>‘DİL GELİŞİMİ Kazanım 2. Konuşurken/şarkı söylerken sesini uygun şekilde kullanır. Göstergeler Nefesini doğru kullanır. Sesinin tonunu ayarlar. Sesinin şiddetini ayarlar. Gerektiğinde sözcükleri vurgulu kullanır. Konuşma hızını ayarlar. Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. Göstergeler Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.’</p>	<p>‘FİZİKSEL GELİŞİM VE SAĞLIK Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder. Göstergeler Müziğin temposuna, ritmine ve melodisine uygun dans eder. Eşli ya da grup halinde dans eder.’</p>	

<p>19 RİTİM TRENİ</p>	<p>‘DİL GELİŞİMİ Kazanım 1. Sesleri ayırt eder. Göstergeler Sesin kaynağını söyler. Sesin geldiği yönü söyler. Sesin özelliğini söyler. Sesler arasındaki benzerlik/farklılıkları açıklar. Verilen sese benzer sesler çıkarır. Kazanım 2. Konuşurken/şarkı söylerken sesini uygun şekilde kullanır. Göstergeler Nefesini doğru kullanır. Sesinin tonunu ayarlar. Sesinin şiddetini ayarlar. Gerektiğinde sözcükleri vurgulu kullanır. Konuşma hızını ayarlar.’</p>	<p>‘FİZİKSEL GELİŞİM VE SAĞLIK Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder. Göstergeler Müziğin temposuna, ritmine ve melodisine uygun dans eder. Materyal kullanarak dans eder. Eşli ya da grup halinde dans eder. Kazanım 11. Bedenini kullanarak yaratıcı hareketler yapar. Göstergeler Nesne/durum/olayı hareketleri ile taklit eder. Verilen bir yönergeye/göreve uygun farklı hareket formları üretir. Farklı hareket formlarını ardışık olarak/aynı anda sergiler. Nesneleri farklı şekillerde kullanarak hareket doğaçlamaları yapar. Bedenini rahatlatmak için farklı hareket formları kullanır.’</p>	
<p>20 MARAKAS YAPIYORUZ</p>	<p>‘BİLİŞSEL GELİŞİM Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar. Göstergeler Nesnelerin/varlıkların adını söyler. Nesneleri/varlıkları inceler. Nesnelerin/varlıkların fiziksel özelliklerini betimler. Nesnelerin/varlıkların işlevsel özelliklerini betimler. Nesnelerin/varlıkların benzer yönlerine örnekler verir. Nesnelerin/varlıkların farklı yönlerine örnekler verir.’</p>	<p>‘DİL GELİŞİMİ Kazanım 1. Sesleri ayırt eder. Göstergeler Sesin kaynağını söyler. Sesin geldiği yönü söyler. Sesin özelliğini söyler. Sesler arasındaki benzerlik/farklılıkları açıklar. Verilen sese benzer sesler çıkarır.’</p>	<p>‘FİZİKSEL GELİŞİM VE SAĞLIK Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder. Göstergeler Bedenini kullanarak ritim çalışması yapar. Nesneleri kullanarak ritim çalışması yapar. Vurmalı çalgıları kullanarak ritim çalışması yapar. Müziğin temposuna, ritmine ve melodisine uygun dans eder. Materyal kullanarak dans eder. Eşli ya da grup halinde dans eder.’</p>
<p>21 ROBOT</p>	<p>‘BİLİŞSEL GELİŞİM Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür. Göstergeler Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma/olaya odaklanır. Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar. Göstergeler Nesnelerin/varlıkların adını söyler. Nesnelerin/varlıkların işlevsel özelliklerini betimler. Nesnelerin/varlıkların benzer yönlerine örnekler verir. Nesnelerin/varlıkların farklı yönlerine örnekler verir.’</p>	<p>‘DİL GELİŞİMİ Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. Göstergeler Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.’</p>	<p>‘FİZİKSEL GELİŞİM VE SAĞLIK Kazanım 11. Bedenini kullanarak yaratıcı hareketler yapar. Göstergeler Nesne/durum/olayı hareketleri ile taklit eder. Verilen bir yönergeye/göreve uygun farklı hareket formları üretir. Farklı hareket formlarını ardışık olarak/aynı anda sergiler.’</p>
<p>22 DİNLIYORUM DANS EDİYORUM</p>	<p>‘BİLİŞSEL GELİŞİM Kazanım 3. Algıladıklarını hatırladığını gösterir. Göstergeler Nesne/durum/olayı bir süre sonra yeniden söyler.’</p>	<p>‘DİL GELİŞİMİ Kazanım 2. Konuşurken/şarkı söylerken sesini uygun şekilde kullanır. Göstergeler Nefesini doğru kullanır. Sesinin tonunu ayarlar. Sesinin şiddetini ayarlar. Konuşma hızını ayarlar. Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. Göstergeler Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar. Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili sorulara yanıt verir. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar.’</p>	<p>‘FİZİKSEL GELİŞİM VE SAĞLIK Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder. Göstergeler Müziğin temposuna, ritmine ve melodisine uygun dans eder. Materyal kullanarak dans eder. Eşli ya da grup halinde dans eder.’</p>

		Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.’	
23 UYDURMA ŞARKI	‘DİL GELİŞİMİ Kazanım 1. Sesleri ayırt eder. Göstergeler Sesin özelliğini söyler. Sesler arasındaki benzerlik/farklılıkları açıklar. Verilen sese benzer sesler çıkarır. Kazanım 9. Ses bilgisi farkındalığı gösterir. Göstergeler Söylenen bir sesle başlayan sözcükler üretir. Söylenen bir sözcüğün ilk sesiyle başlayan sözcükler üretir. Söylenen bir sözcüğün son sesiyle biten sözcükler üretir. Söylenen sözcükle uyaklı sözcükler üretir.’		
24 HEYKEL OLUYORUM	‘DİL GELİŞİMİ Kazanım 1. Sesleri ayırt eder. Göstergeler Sesin kaynağını söyler. Sesin geldiği yönü söyler. Sesin özelliğini söyler. Sesler arasındaki benzerlik/farklılıkları açıklar. Verilen sese benzer sesler çıkarır. Kazanım 2. Konuşurken/şarkı söylerken sesini uygun şekilde kullanır. Göstergeler Nefesini doğru kullanır. Sesinin tonunu ayarlar. Sesinin şiddetini ayarlar. Gerektiğinde sözcükleri vurgulu kullanır. Konuşma hızını ayarlar.’	‘SOSYAL DUYGUSAL GELİŞİM VE DEĞERLER Kazanım 9. Empatik beceriler gösterir. Göstergeler Başkalarının bakış açılarını/duygularını fark eder. Başkalarının bakış açılarını/duygularını anladığına dair geri bildirim verir.’	‘FİZİKSEL GELİŞİM VE SAĞLIK Kazanım 11. Bedenini kullanarak yaratıcı hareketler yapar. Göstergeler Nesne/durum/olayı hareketleri ile taklit eder. Verilen bir yönergeye/göreve uygun farklı hareket formları üretir.’

Kazanım ve göstergeler Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Programı’ndan (2024) faydalanılarak hazırlanmıştır (MEB 2024, s. 28-80).

3.4.3 Uygulama Aşaması

Etkinlik planları uygulanmadan önce araştırmacı tarafından DG ve KG öğretmenleri ile görüşme yapılmıştır. Araştırmanın içeriği, amacı, uygulama aşamaları hakkında bilgi verilmiştir.

2024-2025 eğitim öğretim yılının güz dönemi ekim ayında araştırma uygulama izini alınarak, uygulama yapılacak okulda DG ve KG belirlenmesinin ardından ön testlerin uygulanması sağlanmıştır. 2024 Kasım ayı itibari ile

hazırlanan müzik etkinlik planları DG'na, diğer etkinlik planları KG'na uygulanmaya başlanmış ve sekiz hafta boyunca devam etmiştir.

Araştırmanın uygulaması sekiz hafta boyunca haftada üç gün; pazartesi, çarşamba ve cuma günleri ve her etkinliğin süresi 30'ar dakika olacak şekilde gerçekleştirilmiştir. Etkinlikler, deney ve kontrol gruplarına araştırmacının kendisi tarafından uygulanmıştır.

3.5 Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak Okul Öncesi Dinleme Becerileri Değerlendirme Ölçeği kullanılmıştır.

Okul Öncesi Dinleme Becerileri Değerlendirme Ölçeği

Okul öncesi becerileri değerlendirme ölçeği, okul öncesi dönem çocuklarının dinleme becerilerini değerlendirmek için Öner Özkan ve Yurtseven (2015) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, sosyal boyut ve bilişsel boyut olarak iki boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlardan, sosyal boyut 9 madde, bilişsel boyut 21 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin bilişsel boyutu verilen mesajın anlaşıldığının onaylanması, sosyal boyut ise, dikkat, uyum davranışı, konuşmacıya odaklanmanın doğrulanması ile ilgili maddeleri içermektedir.

Ölçek “Hiçbir zaman (1), Ara sıra (2), Çoğunlukla (3), Her zaman (4)” şeklinde 4'lü likert tipinde yapılandırılmıştır. Ölçekten alınan yüksek puanlar çocukların dinleme becerisinin yüksek, düşük puanlar ise, bu becerinin düşük düzeyde olduğunu göstermektedir.

Dinleme becerileri ölçeğinin içerik-kapsam geçerliği, uzman görüşü ile belirlenmiştir. 39 maddelik ölçek, üniversitelerin “Okul Öncesi Öğretmenliği”, “Ölçme ve Değerlendirme” ve “Türkçe Öğretmenliği” bölümlerinden, toplam 7 uzmana sunulmuştur (Özkan ve Coşkun, 2015).

Dinleme becerileri ölçeğinin iç tutarlılık anlamında güvenilirliğini belirlemek amacıyla, Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Geliştirilen ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliğine ilişkin hesaplanan Cronbach Alfa katsayısı 0.94 olarak elde edilmiştir (Özkan ve Coşkun, 2015).

3.6 Verilerin Toplanması

DG ve KG öğretmenleri tarafından, çocukların dinleme becerileri ölçmek için 'Okul Öncesi Dinleme Becerileri Değerlendirme Ölçeği' 2024-2025 eğitim öğretim yılında Kasım ayı sonunda ön-test olarak uygulanmıştır. Sekiz haftalık uygulama süresinin ardından DG ve KG öğretmenleri tarafından 'Okul Öncesi Dinleme Becerileri Değerlendirme Ölçeği' son-test olarak uygulanmıştır.

3.7 Verilerin Analizi

Araştırmada verilerin analizi SPSS 27v istatistiksel programı kullanılarak, elde edilen sonuçlar paylaşılmıştır. Frekans ve Yüzde analizleri, karşılaştırma analizleri (bağımsız örneklem t testi, eşleştirilmiş örneklem t testi) kullanılmıştır.

Verilerin çözümlenmesinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma gibi tanımlayıcı istatistiklerden faydalanılmıştır. Verilerin analizinde normallik dağılım testlerinden Shapiro Wilks testi kullanılmış olup, analiz sonucunda normallik varsayımları sağlandığından parametrik testlerden faydalanılmıştır. Bağımsız iki grubun ortalamaları karşılaştırılmasında bağımsız örneklem t testi, grup içi puanların karşılaştırılmasında eşleştirilmiş örneklem t testi kullanılmıştır. Tüm test sonuçları 0.05 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

4. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen verilere yer verilmiştir. Çocukların sosyal davranış, bilişsel davranış alt boyutlarından aldıkları puanlara ve dinleme becerisi toplam puanlarının verileri ele alınmış ve değerlendirilmiştir.

Tablo 4.1. Demografik Özelliklerin Dağılımı

Cinsiyet	Deney (n=18)		Kontrol (n=17)	
	N	%	N	%
Kız	9	50,0	8	47,1
Erkek	9	50,0	9	52,9

Tablo 1’de, araştırmada okul öncesi eğitim gören çocukların demografik özellikleri incelendiğinde, deney grubunda yer alan çocukların %50’sinin (n=9) kız, %50’sinin (n=9) erkek; kontrol grubunda yer alan çocukların %47,1’inin kız (n=8), %52,9’unun (n=9) erkek çocuk olduğu görülmektedir.

Tablo 4.2. Okul Öncesi Eğitim Gören Çocukların Dinleme Becerisi Ölçek Puanına Ait Normallik Dağılım Analizi Sonuçları

		Shapiro-Wilks			Skewness (Çarpıklık)	Kurtosis (Basıklık)
		Test istatistiği	Sd	p		
Deney	Sosyal Davranışlar Ön Test	0,952	18	0,226	-0,761	-0,823
	Bilişsel Davranışlar Ön Test	0,948	18	0,205	0,448	-0,553
	Dinleme Becerisi Toplam Puanı	0,852	18	0,324	-1,088	0,118
Kontrol	Sosyal Davranışlar Ön Test	0,953	17	0,501	-1,211	0,521
	Bilişsel Davranışlar Ön Test	0,916	17	0,125	-0,636	0,501
	Dinleme Becerisi Toplam Puanı	0,946	17	0,396	-0,074	-0,214

Tablo 2’de, araştırmada deney ve kontrol gruplarında okul öncesi eğitim gören çocukların dinleme becerisi ön test ölçek puanlarına ait normallik dağılımı Shapiro Wilks testi ile değerlendirildiğinde, p değeri 0.05’in üzerinde ve normal dağılımın varsayımları olan basıklık ve çarpıklık değerleri ± 2.0 arasında olduğundan dinleme becerisi ölçek ön test puanlarına ait verilerin normal dağıldığı kabul edilmiştir.

Tablo 4.3. Okul Öncesi Eğitim Gören Çocukların Dinleme Becerisi Ölçeği Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırması

Dinleme Becerisi	Grup	N	\bar{X}	SS	t	Sd	P
Sosyal Davranışlar	Deney	18	3,37	0,67	0,246	24,723	0,807
	Kontrol	17	3,33	0,32			
Bilişsel Davranışlar	Deney	18	3,12	0,74	1,537	20,868	0,139
	Kontrol	17	2,83	0,25			
Dinleme Becerisi Toplam Puanı	Deney	18	95,83	21,10	1,178	21,160	0,241
	Kontrol	17	89,47	7,25			

Tablo 3’te, İki grubun ön-test değerleri arasındaki farka bakmak için yapılan Bağımsız Örneklem t testi sonucuna göre; iki gruba ait sosyal davranışlar ortalama puanları ($t_{24,723} = 0.246$, $p = 0.807$), bilişsel davranışlar ortalama puanları ($t_{20,868} = 1.537$, $p = 0.139$) ve dinleme becerisi toplam puanları ($t_{21,160} = 1.178$, $p = 0.241$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark saptanmamıştır.

4.1 Deney grubundaki 60-72 aylık çocukların dinleme becerileri ön test-son test puanlarının analizi

Tablo 4.4. Deney Grubu Okul Öncesi Eğitim Gören Çocukların Dinleme Becerisi Ölçeği Ön Test - Son Test Puanlarının Karşılaştırması

Dinleme Becerisi	Grup	N	\bar{X}	SS	T	Sd	P
Sosyal Davranışlar	Ön test	18	3,37	0,67	-4,782	17	0,000***
	Son test	18	3,71	0,50			
Bilişsel Davranışlar	Ön test	18	3,12	0,74	-4,844	17	0,000***

	Son test	18	3,48	0,62			
Dinleme Becerisi	Ön test	18	95,83	21,10			
Toplam Puanı	Son test	18	106,44	17,18	-5,647	17	0,000***

*p<0.05, **p<0.01, ***p<0.001

Tablo 4’te, araştırmada deney grubunda okul öncesi eğitim gören çocukların dinleme becerisi ön test-son test ortalama puanları eşleştirilmiş örneklem t testi ile analiz edildiğinde, sosyal davranışlar ön test-son test ortalama puanları ($t_{17} = -4.782$, $p = 0.000$), bilişsel davranışlar ön test-son test ortalama puanları ($t_{17} = -4.844$, $p = 0.000$) ve dinleme becerisi toplam puanları ($t_{17} = -5,647$, $p = 0.000$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark saptanmıştır ($p < 0.05$). Sosyal davranışlar son test ortalama puanlarının ($\bar{X} = 3.71$, $SS = 0.50$), bilişsel davranışlar son test ortalama puanlarının ($\bar{X} = 3.48$, $SS = 0.62$) ve dinleme becerisi son test toplam puanlarının ($\bar{X} = 106,44$, $SS = 17,18$) ön test puanlarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

4.2 Kontrol grubundaki çocukların öntest-son test puanlarının analizi

Tablo 4.5. Kontrol Grubu Okul Öncesi Eğitim Gören Çocukların Dinleme Becerisi Ölçeği Ön Test - Son Test Puanlarının Karşılaştırması

Dinleme Becerisi	Grup	N	\bar{X}	SS	t	Sd	P
Sosyal Davranışlar	Ön test	17	3,33	0,32	3,141	16	0,006**
	Son test	17	3,05	0,17			
Bilişsel Davranışlar	Ön test	17	2,83	0,25	-1,968	16	0,067
	Son test	17	2,96	0,13			
Dinleme Becerisi Toplam Puanı	Ön test	17	89,47	7,25	-0,093	16	0,927
	Son test	17	89,64	3,59			

*p<0.05, **p<0.01, ***p<0.001

Tablo 5’te, araştırmada kontrol grubunda okul öncesi eğitim gören çocukların dinleme becerisi ön test-son test ortalama puanları eşleştirilmiş örneklem t testi ile analiz edildiğinde, sosyal davranışlar ön test-son test ortalama

puanları ($t_{16} = 3,141$, $p = 0.006$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark saptanmışken ($p < 0.05$), bilişsel davranışlar ön test-son test ortalama puanları ($t_{16} = -1,968$, $p = 0.067$) ve dinleme becerisi toplam puanları ($t_{16} = -0,093$, $p = 0.927$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p > 0.05$). Kontrol grubunun sosyal davranışlar son test ortalama puanları ($\bar{X} = 3.05$, $SS = 0.17$) ön test ortalama puanlarına ($\bar{X} = 3.33$, $SS = 0.32$) göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde azalmıştır.

4.3 Deney ve kontrol gruplarının son test puanlarının analizi

Tablo 4.6. Grupların Son Test ve Ön Test Puan Farklarının Karşılaştırılması

Dinleme Becerisi	Grup	N	\bar{X}	SS	t	Sd	p																				
Sosyal Davranışlar	Deney	18	0,34	0,30	5,481	33	0,000***																				
	Kontrol	17	-0,28	0,36				Bilişsel Davranışlar	Deney	18	0,36	0,32	2,343	33	0,025*	Kontrol	17	0,13	0,26	Dinleme Becerisi Toplam Puanı	Deney	18	10,61	7,97	3,901	33	0,000***
Bilişsel Davranışlar	Deney	18	0,36	0,32	2,343	33	0,025*																				
	Kontrol	17	0,13	0,26				Dinleme Becerisi Toplam Puanı	Deney	18	10,61	7,97	3,901	33	0,000***	Kontrol	17	0,18	7,84								
Dinleme Becerisi Toplam Puanı	Deney	18	10,61	7,97	3,901	33	0,000***																				
	Kontrol	17	0,18	7,84																							

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Tablo 6’da, İki grubun son test ile ön test değerleri arasındaki farka bakmak için yapılan bağımsız örneklem t testi sonucuna göre iki gruba ait sosyal davranışlar puan ortalamaları ($t_{33} = 5.481$, $p = 0.000$), bilişsel davranışlar puan ortalamaları ($t_{33} = 2,343$, $p = 0,025$) ve dinleme becerisi toplam puanları ($t_{33} = 3,901$, $p = 0,000$) arasında deney grubu lehine istatistiksel açıdan anlamlı farklar saptanmıştır.

5. TARTIŞMA

Araştırmanın bulgularına göre deney grubunun öntest-sontest puanlarına bakıldığında, sontest puanlarının öntest puanlarından yüksek olduğu görülmektedir. Bulgular, deney grubuna uygulanan müzik etkinliklerinin çocukların dinleme becerilerine ve dinleme becerileri içinde bulunan bilişsel ve sosyal davranışlarına olumlu yönde etki ettiğini göstermektedir. Bu durum müzik etkinliklerinin çocuğun gelişim alanlarının tümünde etkili olmasının (Çilden, 2001; Kabataş, 2017; Deleş ve Kaytez, 2020) ve müziğin öğrenme üzerindeki etkinliğinin (Ayan ve Kaya,2016) bir göstergesi olabilir. Suzuki yaklaşımıyla müzik öğretiminde olduğu gibi erken yaşlarda müzik ile ilgili etkinliklere yer verilmesi ve yazılı müzik etkinliklerinden çok dinleme temelli bir müzik eğitimi yapılması deney grubuna uygulanan müzik etkinliklerinin beklenen sonuçlara ulaşıldığını göstermektedir. Bu araştırmanın sonucuyla benzer bulgular Hugo ve Boynuz'un (2013) yaptıkları araştırmanın bulguları ile paralellik göstermektedir. Çalışmaların bu benzer sonuçlara ulaşmış olmasında müzik etkinliklerinin eğitim sürecinde düzenli ve planlı bir şekilde uygulanmasından kaynaklanabilir.

Araştırmanın bulgularına göre, kontrol grubunda olan öğrencilerin öntest-sontest puanları arasındaki farka bakıldığında; bilişsel davranış alt boyut puanı ve dinleme becerisi toplam puanlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark görülmemiştir. Bilişsel davranış alt boyutu puanlarında anlamlı bir fark gözlenmemesi, müzik etkinliğinin bilişsel becerilere etkisi (Elmas vd., 2019) ve Mozart etkisi (Adil ve Öztürk, 2021) göz önüne alındığında ve kontrol grubunda müzik etkinliğinin uygulanmadığı düşünüldüğünde beklenen bir sonuçtur. Kontrol grubunun, ön test sontest ortalama puanlarına bakıldığında sosyal davranış puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Kontrol grubunun sosyal davranış son test puanlarında bir düşüş gözlenmiştir. Bu durum müzik etkinliklerinin sosyal davranışların gelişiminde olumlu etkisi (Gayretli ve Çoban, 2021; Kurt, 2016) düşünüldüğünde ve kontrol grubuna müzik etkinliği uygulanmadığı göz önüne alındığında şaşırtıcı bulunmamaktadır.

Deney ve kontrol gruplarının dinleme becerileri son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmektedir ve bu farklılık deney grubu

lehinedir. Her ne kadar kontrol grubunda uygulanan etkinlikler çocukların dinleme beceri puanlarına etki etmiş olsa da, deney grubunda uygulanan müzik etkinliklerinin çocukların dinleme beceri puanlarına daha fazla olumlu etkilerinin olduğu anlaşılmıştır. Bu durum, okul öncesi dönemde bütün gelişim aşamalarında etkili olduğu kabul edilen müzik etkinliklerinin dil becerilerini ve dolayısıyla dil becerilerinden biri olan dinleme becerilerini olumlu yönde desteklediğini ortaya koymaktadır (Runfola vd., 2012). Dinleme becerisi, en temel becerilerden birisidir ve diğer dil becerilerine göre hayatımızda daha fazla yer almaktadır. Dinleme becerilerinin hayatımızda en çok kullandığı alanlar iletişim ve öğrenmedir (Çaylı ve Göçer, 2021). Brand ve Bargil (2010) yaptığı araştırmada kişiler arası iletişimde müzik etkinliklerinin etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Harris (2008) müziğin öğrenmeyi daha eğlenceli ve kalıcı olduğunu belirtmiştir. Birbirini etkileyen bu süreçleri incelediğimizde araştırmanın bulgusu beklenen bir sonuçtur. Bu araştırma, Ambuzha ve Dack'ın (2024) yaptıkları araştırmayla benzerlik göstermektedir. Ambuzha ve Dack, dinleme becerilerinin gelişimi için müzik etkinliklerini kullanmışlar ve sonuç olarak müzik etkinliklerinin dinleme becerilerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmışlardır.

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırmada okul öncesi kuruma devam eden 60-72 aylık çocuklara uygulanan müzik etkinliklerinin dinleme becerilerine etkisi, okul öncesi dinleme becerisi değerlendirme ölçeğinde yer alan sosyal davranışlar ve bilişsel davranışlar alt boyutları puanlarına ve dinleme becerisi toplam puanına göre incelenmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre okul öncesi dönemde uygulanan müzik etkinliklerinin çocukların dinleme becerilerine ve dinleme becerilerinin alt boyutları olan bilişsel ve sosyal davranışlara etkisinin olduğu belirlenmiştir. Her ne kadar kontrol grubuna uygulanan etkinliklerinin dinleme becerileri üzerinde; özellikle de bilişsel davranışlar üzerinde etkisi olmuş olsa da, esas gelişme müzik etkinliklerinin uygulandığı deney grubunda tespit edilmiştir.

ÖNERİLER

Araştırmanın sonuçlarına göre araştırmacılara, öğretmenlere yönelik öneriler aşağıda sunulmuştur.

Araştırmacılara yönelik öneriler:

- Okul öncesi eğitimde dinleme becerisini etkileyen faktörler ile ilgili araştırmalara yer verilebilir.
- Okul öncesi eğitimde dinleme türleri ile ilgili araştırmalara yer verilebilir.
- Dinleme becerilerinin önemi hakkında farkındalık oluşturacak yayınlar arttırılabilir ve eğitimler düzenlenebilir.
- Farklı eğitim kademelerinde müzik etkinliğinin dinleme becerilerine etkisi inceleyen çalışmalar yapılabilir.

Öğretmenlere yönelik öneriler:

- Okul öncesi eğitimde yer verilen müzik etkinliklerinde dikkatli dinleme ve işitsel algıya yönelik öğrenme ortamları oluşturulabilir.

- Dinleme becerisinin gelişimini destekleme amaçlı düzenlenen hizmet içi eğitimlere katılabilir.
- Okul öncesi müzik etkinliklerine planlarında daha fazla yer verilebilir.

7. KAYNAKLAR

Abalı, B. Y., Yazıcı H. (2020). An evaluation on determining the relation between listening skill and social emotional learning skill. *Eurasian Journal of Educational Research*, 20(89), 71-92.

Adil, H., & Öztürk, G. (2021). Mozart Etkisi. *Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 4(1), 17-23.

Afriyuninda E. Oktaviani L. (2021). The Use of English Songs to Improve English Students Listening Skills. *Journal of English Language. Teaching and Learning (JELTL)* Vol. 2, No. 2, December 2021, 80-85

Ahmed M. Inam A. Saif J. (2021). Effect of Storytelling on Listening Skills and Vocabulary of Preschool Children. *Journal of Early Childhood Care and Education* Vol. 5, Issue 2, 2021, 13-30

Altınok, Ş. (2020). *Konuşma becerisi eğitiminde prozodinin yeri*. *Prozodi (Bürün Bilimi) ve Konuşma Çalıştayı*. Ankara. Türk Dil Kurumu Yayınları. s.19-39.

Ambuzha V. A. L. Dack T. F. (2024). Music as a resource to develop the listening skills of efl elementary school students. *Pol del conocimiento* (Edición núm. 85) Vol. 9, No 1 Enero 2024, pp. 2329-2346

Arıcı A. F. ve Kır D. B. (2017) Dinlemeye Hazırlık Çalışmalarının Dinlediğini Anlamaya Etkisi. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*. 2017VOL. 4, NO. 8, 265-275

Aşkar N. (2021) Açık Havada Eğitim: Okul Öncesi Eğitim Programı Materyalleri Bağlamında Bir Değerlendirme. *Yaşadıkça Eğitim*. Cilt 35, Sayı 1, Yıl 2021, s.132-153

Ataman Gençel, Ö. (2008). Okul Öncesi Eğitimde ve İlköğretimde Genel Müzik Eğitimi. *Milli Eğitim*, 180 (Güz), 216-226

Ateş K. (2023). *Müzik Eğitimi Alan ve Almayan 36-72 Aylık Çocukların Sosyal Becerilerinin İncelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi] Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Ayan, B. E. ve Kaya, S. (2016). Okul Öncesinde Müzik ve Hareketin Öğrenme Üzerindeki Etkisi. *Erzincan University Journal of Education Faculty/Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1).

Aytan Talan, (2011), Aktif Öğrenme Tekniklerinin Dinleme Becerisi Üzerindeki Etkiler. *ODÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*. Issn: 1309-9302 <http://sobiad.odu.edu.tr> Cilt: 2 Sayı: 4 Aralık 2011

Başer F. A. 2004. Müziğin Okul Öncesi Dönemde Çocuk Gelişimine Katkısı. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2004

Başkale H. Bahar Z. Başer G. ve Arı M. (2009) Use of Piaget's theory in preschool nutrition education. *Revista de Nutrição* 22(6):905-917, nov./dez., 2009

Bay D.N. Şeker P.T. (2020) Analysis of Preschool Period Children's Listening Skill According to Some Variables. *World Journal of Education* Vol. 10, No. 3; 2020

Bayrak Çelik S. (2020). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Hakkında Görüşlerinin İncelenmesi, *Kesit Akademi Dergisi*. 6 (25): 543-554

Beerman L.D. (2018). Sigmund Freud: May 11, 1956. *The Eternal Dissident: Rabbi Leonard I. Beerman and the Radical Imperative to Think and Act*. University of California Press. <https://www.jstor.org/stable/j.ctv941t1h.7>

Bennetch R., Owen, C. ve Keesey, Z. (2021). Ek G: Dinleme Aşamaları. *Etkili Profesyonel İletişim: Retorik Bir Yaklaşım*. Saskatchewan Üniversitesi

Benzer, A. Arslan, Ş. (2022). Dinleme türlerinin adlandırma ve sınıflama bakımından eleştirisi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (28), 254-267. DOI:10.29000/rumelide.1132852.

Bertan M. Haznedaroğlu D. Koln P. Yurdakök K. Güçüz B. D.,(2009).Ülkemizde Erken Çocukluk Gelişimine İlişkin Yapılan Çalışmaların Derlenmesi (2000-2007). *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi* 2009; 52: 1-8

Bilbay A. (2024). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Yansıtıcı Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi. *Milli Eğitim* Cilt: 53 Yaz/2024 Sayı: 243, (1527- 1548)

Bodrova E. Leong D. J. (2005). High Quality Preschool Programs: What Would Vygotsky Say? *Early Education & Development* Volume 16, Number 4, October 2005

Bond, C. D. (2012). An overview of best practices to teach listening skills. *International Journal of Listening*, 26(2), 61-63.

Bossone, L. C. (1991). *Development of aesthetic awareness in elementary students emphasizing listening skills through the Kodaly approach*. Silver Lake College.

Boyden j. Dawes A. Dornan P. And Tredoux C. (2019) Early childhood: The essential foundation. Evidence from the Young Lives study in Ethiopia, India, Peru and Vietnam. *Early childhood: The essential foundation*. <https://www.jstor.org/stable/j.ctvkjb390.9>

Brand, E., & Bargil, O. (2010). Improving interpersonal communication through music. *Min-Ad: Israel Studies in Musicology Online*, 8(1/2), p57-70.

Brown, H. D.(1980) Principles of language Learning and Teaching. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall, 1980

Bruner, J. (1985). Çocuk konuşması: Dili kullanmayı öğrenmek. *Çocuk Dili Öğretimi ve Terapisi*, 1(1), 111-114.

Bugaj K. Brenner B. (2011).The effects of music instruction on cognitive development and reading skills. *An overview Müzik Eğitimi Araştırma Konseyi Bülteni* (189): 89–104.

Büyüköztürk Ş. (2007). *Deneysel Desenler Öntest-Sontest Kontrol Grubu Desen ve Veri Analizi*. Ankara: Pegem Yayıncılık

Byambajav M. Banzragch N. (2022). Хөгжмөөр дамжуулан сургуулийн өмнөх насны хүүхдийн математик төсөөллийг хөгжүүлэх туршилт судалгаа. *Lavai-International journal of education*, 2022 Vol. 18, No. 27 pp.24-34 <https://doi.org/10.5564/lavai.v18i27.2495>

Cai, Q., Zhang, H. ve Cai, L. Çin Kaligrafi ve Müzik Sanatının Okul Öncesi Çocuklarda Ters Yüz Teknolojisini Kullanarak Yaratıcı Düşünme Becerilerini Geliştirmedeki Rolü. *J Psikodilbilimci Res* 52, 1973–1987 (2023). <https://doi.org/10.1007/s10936-023-09980-1>

Çaylı, C.,Göçer, A. (2021). Dinleme becerisinin önemi ve geliştirilmesi üzerine: kuramsal bir çalışma. *Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(2), 215-229.

Çelik T. Bartan M. (2024) Okul Öncesi Eğitime Devam Eden 60- 72 Aylık Çocukların Dinleme Becerileri ile Sosyal Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi ve Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi* Cilt 14, Sayı 3 Eylül 2024, 1908-1922

Çetinel G. (2016). *Okul Öncesi Dönem Çocuğuna Sahip Annenin Çocuk Yetiştirme Tutumu ile Çocuğın Dinleme Becerisi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi] Çağ Üniversitesi.

Çilden Ş. (2001). Müzik, Çocuk Gelişimi ve Öğrenme, *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt 21. Sayı 1 (2001) 1-8

Dalgın M. Sözbir S. (2019). Okul Öncesi Dönem Okul Etkinliklerinde Uygulanan Yöntem, *Teknik ve Uygulamalar. Fırat Akademi*-8068-3827 sf. 39-59. <https://www.doi.org/10.12739/NWSA.2019.14.1.D0225>

Deleş, B., & Kaytez, N. (2020). Çocuk gelişiminde müziğin yeri ve önemi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(10), 133-142.

Demirel S. (2010). *Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Giden 36-60 Aylık Çocukların Bilişsel Gelişim Özellikleri Açısından Karşılaştırılması (Kütahya İli Örneği)*. [Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.

Deutsch, J. A., & Deutsch, D. (1963). Attention: Some theoretical considerations. *Psychological review*, 70(1), 80.

Dinç B. (2002). *Okul Öncesi Eğitimin 4-5 Yaş Çocuğun Sosyal Gelişimine Etkileri Konusunda Öğretmen Görüşleri* [Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi]. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Doğan Y. Özçakmak H. (2014). Dinleme Becerisinin Eğitimi Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin Değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(2), 90-99.

Doğan Y. 2020. *Dinleme Eğitimi*. Pegem Akademi.

DuncanHall L. (1920). *Dalcroze Eurythmics. Francis W. Parker School Studies in Education*. The University of Chicago Press.

Egamnazarova F.A. , Mukhamedova M. S. Improving English Language Listening Skill *Academic Research In Educational Sciences* Volume 2, Special Issue 1, 2021 ISSN: 2181-1385

Elmas, G. Ü. N., Elvan, G. Ü. N., & Demirtaş, Ö. G. H. O. (2019). Müzik eğitiminin bilişsel gelişime etkisi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 9(50), 117-124.

Emiroğlu, S. (2021). Dinleme becerisinin dilsel yönü. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (24), 259-282. DOI: 10.29000/rumelide.995299.

Erdoğan, T., Altınkaynak, Ş. Ö., & Erdoğan, Ö. (2013). Okul öncesi öğretmenlerinin okuma-yazmaya hazırlığa yönelik yaptıkları çalışmaların incelenmesi. *İlköğretim Online*, 12(4), 1188-1199.

Erikson, E. (1959). Kimlik gelişimi teorisi. *E. Erikson, Kimlik ve yaşam döngüsü*. Nueva York: Uluslararası Üniversiteler Yayınları.

Erikson E.H. (2014). *İnsanın 8 Evresi*. (Çv.Akkaya G.), İstanbul: Okuyan Us Yayın

Esin B. (2006) Bir Bil Becerisi Olarak Dinleme Eğitimi. *Bilge Dergisi* cilt 2 sayı 48 s.63-65

Faulmann J. (1980) Montessori and Music in Early Childhood, *Music Educators Journal*. May, 1980, Vol. 66, No. 9 (May, 1980), pp. 41-43

Fayzullayeva, N. (2023). The Improving of Listening Skill. *Modern Science and Research*, 2(10), 272-276.

Feyten C. M, The Power of Listening Ability: An Overlooked Dimension in Language Acquisition, *The Modern Language Journal* , Summer, 1991, Vol. 75, No. 2, pp. 173-180

Frank, P. L. (1964). Müzik eğitimcileri olarak Orff ve Bresgen. *Müzik Eğitimcileri Dergisi*, 50(4), 58-64.

Gayretli, İ. H., & Çoban, S. (2021). *Müzik Etkinliklerinin Ortaokul Öğrencilerinin Sosyal Becerilerine Etkisi (Sakarya İli Karasu İlçesi Örneği)*. *Turkish Journal of Educational Studies*, 8 (3)

- Girgin A. Kurnaz A. ve Zobu O. (2011) Erken Çocukluk Eğitimi ve Aile Eğitiminin Önemi, *I. Türkiye Çocuk Hakları Kongresi Yetişkin Bildirileri Kitabı*. Cilt-1 Çocuk Vakfı Yayınları
- Gu, Y. ve Hu, G. (2018). Dinleme türleri. *TESOL İngiliz Dili Eğitimi Ansiklopedisi*, 1-6.
- Gül, E. D. (2008). Meşrutiyet'ten günümüze okul öncesi eğitim. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(1), 269-278.
- Güney, N., Aytan, T. ve Şengül, M. (2014). Müziksel-ritmik Zekaya Yönelik Etkinliklerin Dil Bilgisi Öğretiminde akademik Başarıya Etkisi. *Education Sciences*, 9(2), 120-134.
- Gürkan T. (2009). Okul Öncesi Eğitime Giriş. Yaşar Ş.(Ed.) *Erken çocukluk Dönemi ve Okul Öncesi Eğitim*. Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Hardiman, G. W. ve Zernich, T. (1980). Piaget'in bilişsel-yapısalcı kuramı ve çocukların sanatsal gelişimi ile ilgili bazı düşünceler. *Sanat Eğitimi Çalışmaları*, 21(3), 12-19.
- Harris, M. (2008). The effects of music instruction on learning in the Montessori classroom. *Montessori Life*, 20(3), 24-31.
- Holland, D.C., & Valsiner, J. (1988). Biliş, semboller ve Vygotsky'nin gelişim psikolojisi. *Ethos*, 16(3), 247-272.
- Howard, P. M. (1996). Kodaly Strategies for Instrumental Teachers: When the Kodály method is extended to string and other instrumental instruction, it offers opportunities for enhancing student musicianship. *Music Educators Journal*, 82(5), 27-33.
- Hugo A. ve Boynuz C.A. (2013) Sınıfın dinleme becerilerini ve dil becerilerini geliştirmek için müzik etkinliklerini kullanmak, önce İngilizce ek dil öğrenenler. *Per Linguam : a Journal of Language Learning = Per Linguam : Tydskrif vir Taalaanleer*Vol. 29, No. 1
- Huseynova E. (2019). *Özengen Piyano Eğitiminin 7-12 Yaş Grubu Çocukların Dikkat Becerileri Üzerine Etkisi (Bursa İli Örneği)*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Uludağ Üniversitesi.
- International Listening Association. (1996). Definition of listening. Retrieved from <http://www.listen.org>
- International Listening Association. (2025). The Importance of Listening Retrieved from <https://www.listen.org/the-importance-of-listening>
- Johnson, M. D. (1993). Dalcroze Skills for All Teachers: The Jaques-Dalcroze approach can be a valuable addition to any music teacher's method. Monica Dale Johnson outlines the main tenets of this approach. *Music Educators Journal*, 79(8), 42-45.
- Johnson, A. P. (2014). Cognitive Development: Jean Piaget. *Educ Psychol Theor Learn Hum Dev*, 2007, 1-11.
- Kabataş M. (2017). Çocuk Gelişimi Açısından Müzik Eğitiminin Çocuğa Kazanımları. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Aralık 2017 Cilt 19 Sayı 2 (153-164)
- Kahraman A. (2015). Dinleme Becerisi Öğretimi ya da Külkedisi Sinderella. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* / 45. Sayı syf 144-159
- Kahtalı Doğan B. Oğuz B. Cayhan C. ve Taşkın N. (2020). Türkiye'de Dinleme Eğitiminin Geldiği Nokta (2017-2019 Yılları). *USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi* 2(4), 645-663.
- Kamii, C. (1970). An Application of Piaget's Theory to the Conceptualization of a Preschool Curriculum.
- Kamii C., Lee-Katz L. (1979). *Physics in Preschool Education: A Piagetian Approach*. Young Children, Vol. 34, No. 4 (May 1979), pp. 4-9 (6 pages)

Kandır A. (2005). *Türkiye’de Erken Çocukluk Eğitiminde Kaliteyi Belirleyen Ölçütler:Erken Çocukluk Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar*. Morpa Yayınları. İstanbul

Kandır A. Yazıcı E. (2016). MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı’nın Okuma Yazma Becerilerinin Gelişimi Yönünden Değerlendirilmesi. *GEFAD / GUJGEF* 36(3): 451-488 (2016)

Kasuya-Ueba, Y., Zhao, S. ve Toichi, M. (2020). Müziğe müdahalenin çocuklarda dikkat üzerindeki etkisi: Deneysel kanıtlar. *Sinirbilimde Sınırlar*, 14, 757

Kemiksiz Ö. (2017). Dinleme Becerisi Üzerine Yazılan Makalelerin Değerlendirilmesi. *International Journal of Languages’ Education and Teaching* Volume 5, Issue 1, April 2017, p. 511-531

Kılıç Z. Ünsal F. Ö. Yorulmaz A. (2020) Okul Öncesi Eğitimde Devam Eden 5 Yaş Çocuklarının Uygulanan Etkinliklere İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Aralık 2020 Cilt 22 Sayı 2 (1085-1100)

Kırbaş A. (2018). Ortaokul Öğrencilerinin Dinleme Becerilerini Geliştirmede Bir Yöntem Önerisi: İşbirliğine Dayalı Öğrenme. *Ekev Akademi Dergisi* Yıl: 22 Sayı: 76 (Güz 2018)

Kohlberg, L. (1968). Early education: A cognitive-developmental view. *Child development*, 1013-1062.

Korkmaz, S. (2019). Evaluation of aesthetic listening skills of pre-school children. *Journal for Educators, Teachers and Trainers*, Vol. 10(2), pp. 115 – 126.

Kozulin, A. (Ed.). (2003). *Vygotsky's educational theory in cultural context*. Cambridge University Press.

Kuhn, D. (1979). The significance of Piaget's formal operations stage in education. *Journal of Education*, 161(1), 34-50.

Kurt, F. (2016). *Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-72 aylık çocuklara uygulanan danslı müzik etkinliklerinin çocukların sosyal becerilerine etkisi*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Abant İzzet Baysal Üniversitesi.

Listiyaningsih T. (2017). The Influence of Listening English Song to Improve Listening Skill in Listening Class. *Academica*. Vol. 1 No. 1, Januari- Juni 2017

Looi V. Thompson W. F. and McMahon C. M. (2022) Can Music Training Improve Listening Skills For Children With Hearing Loss?, *Frontiers for Young Minds* 14 January 2022

Lunsford, A. A. (1979). Bilişsel gelişim ve temel yazar. *Üniversite İngilizcesi*, 41(1), 38-46.

Maden, S. ve Durukan, E. (2011). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dinleme Stilllerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(4), 101-112.

Mallon, E. J. (1976). Cognitive development and processes: Review of the philosophy of Jean Piaget. *The American Biology Teacher*, 38(1), 28-47.

Manning, L. (1988). Erikson'un psikososyal teorileri erken ergenliği açıklamaya yardımcı olur. *NASSP Bülteni*, 72(509), 95-100.

McDonald D. T. , 1983, Montessori's Music for Young Children, *Montessori's Music for Young Children*, November 1983, Vol. 39, No. 1 (November 1983), pp. 58-63

McLeod, S. (2011). Albert Bandura's social learning theory. *Simply Psychology*. London, 694, 695..

Melanlıoğlu D. (2012). Dinleme Becerisinin Geliştirilmesinde Ailenin Rolü. *Sosyal Politika Çalışmaları* Yıl: 12 Cilt: 7 Sayı: 29 Temmuz-Aralık 2012 ISSN: 1303-0256

- Modiri I. G. (2010). Okul Öncesinde Müzik Aracılığı İle Yabancı Dil Öğretimi, *Dergisi* 23 (2), 2010, 505-516
- Molchaniuk O. et al (2020). Partial programs in access to the social values: technology that changes preschool education, *Journal of Physics: Conference Series* 1691 (2020) 012176
- Moorhead, M. N. (2005). *The Suzuki method: A comparative analysis of the perceptual/cognitive listening development in third grade students trained in the Suzuki, traditional, and modified Suzuki music methods*. University of South Florida.
- Moray, N. (1959). Attention in dichotic listening: Affective cues and the influence of instructions. *Quarterly journal of experimental psychology*, 11(1), 56-60.
- Munsen, S. C. (1986). *A description and analysis of an Orff-Schulwerk program of music education (improvisation)* (Doctoral dissertation, University of Illinois at Urbana-Champaign).
- Nadiyya, R., & Suryadi, S. (2024). The Power of English Music to Improve Students' Listening Skills. *Ideguru: Jurnal Karya Ilmiah Guru*, 9(2), 683-688.
- Nousia A. and Raptis T. (2023) Early Children Education through Arts: Pre-school Teachers Views on Types and Frequency of Young Children Engagement in Music Education Activities in Pre-school Settings in Greece, *The International Journal Of Humanities & Social Studies* ISSN 2321 – 9203, Vol 11 Issue 1, January, 2023
- Özdem-Yilmaz, Y., & Bilican, K. (2020). Discovery learning—jerome bruner. *Science education in theory and practice: An introductory guide to learning theory*, 177-190.
- Özer Özkan, Y., & Coşkun, L. (2015). Okul öncesi dönem çocuklarına yönelik dinleme becerilerini değerlendirme ölçeğinin geliştirilmesi. *Kalem Uluslararası Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 5(2), 67-98.
- Özmen , S. K., & Demir, Ö. (2012). İlköğretim öğrencilerinin dikkat toplama sürecine ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(1), 135-153.
- Polat, Ö., & Aydın, D. (2021). 48-60 aylık çocukların dinleme becerileri ile sosyal becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 17(1), 39-53.
- Racin, L. (1998). In Memoriam: Shinichi Suzuki. *American string teacher*. 48/2
- Rankin, P. T. (1928). Dinleme yeteneğinin önemi. *İngilizce Dergisi*, 17(8), 623-630.
- Rasmussen, J. E. (1964). Ego kimliğinin psikososyal etkililik ile ilişkisi. *Psikolojik Raporlar*, 15(3), 815-825.
- Rice, T. (2015). *Dinleme*. Duke Üniversitesi Yayınları.
- Roden, I., Könen, T., Bongard, S., Frankenberg, E., Friedrich, E. K., & Kreutz, G. (2014). Müzik eğitiminin dikkat, işlem hızı ve bilişsel müzik yetenekleri üzerindeki etkileri - boylamsal bir çalışmadan elde edilen bulgular. *Uygulamalı Bilişsel Psikoloji*, 28(4), 545-557.
- Rost, M. (2011). *Teaching and researching listening* (2nd ed.). Harlow, England: Longman.
- Rubin, J. S. (1983). Montessorian music method: Unpublished works. *Journal of Research in Music Education*, 31(3), 215-226.
- Runfola M. Etopio E. Hamlen K. and Rozendal M. (2012)Effect of Music Instruction on Preschoolers' Music Achievement and Emergent Literacy Achievement. *Bulletin of the Council for Research in Music Education* , No. 192 (Spring 2012), pp. 7-27
- Şahin N. (2019). Dinleme Şekil ve Türleri. Alyılmaz S. ve Ürün Karahan B. (Ed.), *Dinleme Eğitimi*, (ss. 29-54), Fenomen Yayıncılık.

Schnell, J. (1995). Etkili dinleme: Sadece duymaktan daha fazlası.

Şeker P. T. (2022) Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Matematik Yetenekleri Ve Dinleme Becerileri Aarasındaki İlişkinin İncelemesi. *IJOESS International Journal of Eurasia Social Sciences* Vol: 13. Issue: 50.

Selçuk, Z. (2004). *Gelişim ve Öğrenme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Senemoğlu, N. (1994). Okulöncesi eğitim programı hangi yeterlikleri kazandırmalıdır?. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(10).

Senemoğlu N. (2005). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya*. Gazi Kitapevi

Shakhnoza I. Zamira S. Sevinch N. Asqar O. (2024). Improving Listening Skills of Elementary School Students Through Music and Songs. *Western European aJournal of Linguistics and Education* Volume 2, Issue 4, April, 2024

Shirkhani, S. ve Ghaemi, F. (2011). Dil öğreniminin kendi kendini düzenlemesinin önündeki engeller: Bandura'nın fikirlerinden yararlanmak. *Procedia-Sosyal ve Davranış Bilimleri*, 29, 107-110.

Sığirtmaç A. (2002). Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitimi. <https://dergipark.org.tr/en/pub/cusosbil>

Smith, R. A. (1977). *The Value of an Orff Schulwerk Program in the Elementary School Curricula*. California State University, Fullerton.

Spieß C. K. , 2024, *Preschool Education, Building on Progress*, Berlin

Şendurur Y. Akgül Barış D. (2002). Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Bilişsel Başarı. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt 22, Sayı 1 (2002) sf.165-174

Stramkale L. (2018). Students' perspectives on the implementation of musical activities in preschool education. *Journal of Education Culture and Society* No. 2_2018

Takaya, K. (2008). Jerome Bruner's theory of education: From early Bruner to later Bruner. *Interchange*, 39, 1-19.

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü Okul Öncesi Eğitim Programı (2024).

Thomlison, T. D. (1984). İlişkisel Dinleme: Teorik ve Pratik Düşünceler.

Thresher, J. M. (1964). The contributions of Carl Orff to elementary music education. *Music Educators Journal*, 50(3), 43-48.

Tuğrul B. Duran E. (2003). Her Çocuk Başarılı Olmak İçin Bir Şansa Sahiptir: Zekanın Çok Boyutluluğu Çoklu Zeka Kuramı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 24 : 224-233

Tunceli H. I. , Zembat R. (2017). Erken Çocukluk Döneminde Gelişimin Değerlendirilmesi ve Önemi. *Eğitim kuram ve uygulama araştırma dergisi*. Cilt 3 (2017) Sayı 3, 01-12

Turan F. Akoğlu G. (2011). Okul Öncesi Dönemde sesbilgisi Farkındalık Eğitimi. *Eğitim ve Bilim* 2011, cilt 36, sayı 161

Türe Köse H. (2019). *Okul Öncesi Dönem Çocuklarında Dijital Hikaye Anlatımının Dinleme Becerilerine Etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi.

Türe Köse H. Bartan M. (2023). Okul öncesi dönem çocuklarının dinleme becerilerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi* Cilt 7 Sayı 1 Nisan 2023 s.46-64

UNESCO. (2024). Erken çocukluk bakımı ve eğitimi: bilmeniz gerekenler | UNESCO, <https://en.unesco.org/themes/early-childhood-care-and-education>

Wise J. W.(1966) Erikson, Ego Identity and the Dyslexic School Child. *Bulletin of the Orton Society* , 1966, Vol. 16 (1966), pp. 74-78

Yazıcı D. (2020). Kalıtsal Faktörlerin Müzik Yeteneğine Etkisi ve Müziksel Gelişim, *International Journal of Cultural and Social Studies (IntJCSS)* December 2020 : Volume 6 (Issue 2)

Yıldız G. ve Naccı Z. (2016). Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Müziksel Gelişim Özellikleri: Bir Literatür Derlemesi, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* Cilt. 8 Sayı.16 2016 –Eylül (s.38-45)

Yıldız G. 2019. *Müzik Eğitimi*. Anı Yayıncılık.

Yılmaz, V. E. (2019). “Dinleme” Becerisinin Geliştirilmesi Çerçevesinde Yeni Arayışlar ve Teknikler. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 2019(48), 278-290

Yoshika H. , Weiland C. , Brooks-Gunn J. (2016) When Does Preschool Matter?, The Future of Children. Fall 2016, Vol. 26, No. 2, *Starting Early: Education from Pre Kindergarten to Third Grade* (Fall 2016), pp. 21-35

Zachopoulou E. Tsapakidou A. Derric V. (2004). The effects of a developmentally appropriate music and movement program on motor performance. *Early Childhood Research Quarterly* 19 (2004) pp.631–642

Zinar R. (1984). Shinichi Suzuki (b. 1898) The Mother-Tongue Method. American Music Teacher. *Music Teachers National Association*.

8. EKLER

EK 1 Etik kurul Onay Belgesi

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

Müzeyyen KOCAMAN
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Okul Öncesi Öğretmenliği

Sayın Müzeyyen KOCAMAN,

"Okul Öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-71 aylık çocuklara uygulanan müzik etkinliklerinin çocukların dinleme becerilerine etkisi" adlı İnsan Araştırmaları Etik Kuruluna yapmış olduğunuz başvurunuz (Protokol NO. 2023/135) kurulumuzun 09.04.2023 tarihli ve 2023/03 toplantısında değerlendirilerek etik olarak **uygun bulunmuştur**. Bilgilerinize sunarız.

Prof. Dr. Hamit COŞKUN (Başkan)

Prof. Dr. Mehmet RYİĞİT (Üye)

Prof. Dr. Alfay EREN (Üye)

Prof. Dr. H. Birol YALÇIN (Üye)

İzinli

Doç. Dr. Seval ALKOY (Üye)

Doç. Dr. Abdullah DURAKOĞLU (Üye)

Av. Zuhal Demirci (Üye)

EK 2 Veri Toplama Aracı

OKUL ÖNCESİ DİNLEME BECERİSİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ					
<p>Sevgili Öğretmenler,</p> <p>Bu ölçek okul öncesi çocukların dinleme becerilerini değerlendirmek amacı ile hazırlanmıştır. Sizden ölçek maddelerine katılım derecenizi: (1) Hiçbir zaman, (2) Ara sıra (3) Çoğunlukla (4) Her zaman şeklinde belirtmeniz istenmektedir. Ölçek maddelerine vereceğiniz samimi ve doğru yanıtlar, yapılacak olan çalışmanın etkili ve verimli olmasına sağlayacaktır.</p> <p>Çalışmamıza katıldığınız ve değerli zamanınızı ayaradığınız için teşekkür ederiz.</p> <p>Arş. Gör. Lütüye YURTSEVEN Kilis 7 Aralık Üniversitesi</p> <p>Yard. Doç. Dr. Yeşim ÖZER ÖZKAN Gaziantep Üniversitesi</p>					
<p>Lütfen çocuğun cinsiyetini ve yaşını belirtiniz. Çocuğun cinsiyeti: Kız () Erkek () Yaş grubu:.....</p>					
		Hiçbir zaman (1)	Ara sıra (2)	Çoğunlukla (3)	Her zaman (4)
SOSYAL DAVRANIŞLAR					
1	Dinlerken ve konuşurken göz teması kurar.	()	()	()	()
2	Göz temasını sürdürür.	()	()	()	()
3	Dinleyicinin söylediklerini vücut hareketleriyle tasdik eder.	()	()	()	()
4	Konuşmacının sözünü kesmeden sabir ve saygıyla dinler.	()	()	()	()
5	Başkalarına rahatsız etmeden dinler.	()	()	()	()
6	Dinlenenle ilgili soru sormak, görüş bildirmek için sırasını bekler.	()	()	()	()
7	Söz almak için parmak kaldırır.	()	()	()	()
8	Sözel yönergeleri yerine getirir.	()	()	()	()
9	Sohbete katılmada isteklidir.	()	()	()	()
BİLİŞSEL DAVRANIŞLAR					
10	İlk kez karşılaştığı yeni sözcükleri fark eder.	()	()	()	()
11	Bilmediği sözcüklerin anlamını sorar.	()	()	()	()
12	Akışa uygun olmayan cümleyi ya da kelimeyi fark eder.	()	()	()	()
13	Ortamdaki gürültüden rahatsız olur.	()	()	()	()
14	Dikkat edilmesi gereken nesne durum ve olaya odaklanır.	()	()	()	()
15	Dikkatini çeken nesne durum olaya yönelik sorular sorar.	()	()	()	()
16	Şiir öykü ve tekerlemedeki uyağı fark eder.	()	()	()	()
17	Uyakh kelimeleri tekrarlar.	()	()	()	()
18	Dinlediklerine ilişkin sorular sorar.	()	()	()	()
19	İpuçlarından hareketle dinlediklerine yönelik tahminlerde bulunur.	()	()	()	()
20	Anlamadığı durumlarda yetişkinden anlatılara tekrar etmesini ister.	()	()	()	()
21	Dinledikleri hakkında yorum yapar.	()	()	()	()
22	Dinledikleri ile ilgili sorulara cevap verir.	()	()	()	()
23	Dinlediklerini bir süre sonra yeniden anlatır.	()	()	()	()
24	Dinlediklerini oluş sırasına göre özetler.	()	()	()	()
25	Dikkatini çeken nesne durum olayı ayrıntılarıyla açıklar.	()	()	()	()
26	Dinlediklerini özetler.	()	()	()	()
27	Dinlediklerini resim müzik drama şiir öykü gibi yollarla sergiler.	()	()	()	()
28	Dinlediklerinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir.	()	()	()	()
29	Dinlediklerine deneyimlerinden örnekler vererek yaşıntısıyla ilişkilendirir.	()	()	()	()
30	Dinlediği metne farklı başlıklar bulur.	()	()	()	()

EK 3 Veri Toplama Aracı Kullanım İzni

 lütfiye yurtsever.
Kime: Siz
18.01.2023 Çar 15:17

 dinleme ölçek.doc
80 KB

Tabi ki ölçek ekte yer alıyor.
Kolaylıklar diliyorum.

Dr. Lütfiye Coşkun
Department of Early Childhood Education
Faculty of M.R. Education
Kilis 7 Aralık University

...

 müzeyyen bacak
Kime:
18.01.2023 Çar 15:05

Merhaba Lütfiye hocam
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Okul Öncesi bölümünde tez öğrencisiyim. Tezimde, geliştirdiğiniz okul öncesi dönem çocuklarına yönelik dinleme becerisini değerlendirme ölçeğini kullanmak istiyorum.

EK 4 Araştırma Uygulama İzni

Aktaş Anaokulu Müdürlüğüne

Başvuru No: MEB.TT.2024.003009

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatının Kurum Kodu: 973330

Adı Soyadı: MÜZEYYEN KOCAMAN

Araştırmanın Adı: Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-71 aylık çocuklara uygulanan müzik etkinliklerinin çocukların dinleme becerilerine etkisi

Araştırmanın Niteliği: Yüksek Lisans Tezi

Araştırmanın Önemlem / Çalışma Grubu: Öğrenci

Uygulama Yapılacak Birim: Anaokulu

Uygulama Yapılacak İl: BOLU

Veri Toplama Aracının Başlığı: okul öncesi dinleme becerisi değerlendirme ölçeği

Yukarıda kimliği yazılı araştırmacı "Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesine (2024/41)" göre belirtilen kapsamda araştırmasını yapmayı taahhüt etmiştir. Araştırmacının bilgi ve belgelerinin uygunluğu kontrol edilmiş olup araştırma uygulama izni BOLU İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından onaylanmıştır.

NOT: Okul/kurum yöneticileri tarafından "Araştırma Uygulama İzni" belgesinin ve veri toplama araçlarının (araçlardaki maddelerinin) modülde yer alan belge ve araçlarla aynı olduğu kontrol edilmelidir. Aynı olmadığı durumda araştırma uygulama izni verilmeyecektir.

* Başvuru detayını görüntülemek ve belgeyi doğrulamak için <https://arastirmaiznleri.meb.gov.tr/belge-dogrula/> bağlantısını kullanınız.

- Araştırma Uygulama İzinleri Başvuru ve Değerlendirme Modülü -

EK 5 Deney Grubu Etkinlik Plan Örnekleri

MÜZİK ETKİNLİĞİ - MERHABA TANIŞALIM MI?

YAŞ GRUBU: 60-72 AY

SINIF:

KAZANIM VE GÖSTERGELER

SOSYAL DUYGUSAL GELİŞİM VE DEĞERLER

Kazanım 15. Farklı ortamlardaki kurallara uyar.

Göstergeler

Toplumsal yaşamda görgü ve nezaket kurallarına uymayı alışkanlık hâline getirir.

DİL GELİŞİMİ

Kazanım 3. Dili iletişim amacıyla kullanır.

Göstergeler

Başlatılan konuşmaya katılır.

Konuşmayı başlatır.

Konuşmayı sürdürür.

Konuşmayı sonlandırır.

Konuşma sırasında göz teması kurar.

Konuşurken jest ve mimiklerini uygun kullanır.

Nezaket sözcüklerini kullanır.

KAVRAMLAR

Selamlaşma

ÖĞRENME SÜRECİ

Çocuklara sınıf içinde kendilerini rahat hissedebilecekleri bir yere geçmeleri istenir. Öğretmen ‘merhaba’ şarkısı eşliğinde çocuklarla selamlaşır. Tokalaşarak göz teması ile çocukların ilgisi çekilir. Şarkının ikinci tekrarında çocukların da birbirleriyle selamlaşmaları istenir. Bütün çocukların merhaba diyerek selamlaşması sağlanır.

Kapıya geldim rapraprap

Üç kere çaldım taktaktak

Kalbim attı patpatpat

Bakalım kapıya kim çıkacak?

Kim çıkacak? Kim çıkacak?

Kim kim kim kim kim çıkacak

Aaaaaa çıktı.

Kapıyı açtı.

Aaaaaa çıktı.

Kapıyı açtı.

Merhaba

Şarkısı bütün çocukların isimleri söylenerek tekrar edilir. Çocukların şarkıya dahil olmaları sağlanarak etkinliğe devam edilir.

‘merhaba merhaba ya merhaba’ sözlerine melodi eklenerek söylenir.

Noktalı yere çocukların isimleri söylenir. Çocukların melodiye eşlik etmeleri sağlanır. İsimler birlikte tekrar edilir. İsmi söylenen çocuk çembere eklenmesi için yönlendirilir. Çember tamamlandığında Tuncay Ediz Toksoy’un ‘Merhaba’ şarkısı söylenir.

Merhaba

Şarkısı

Merhaba	merhaba	hepinize	birden	merhaba		
sabahları	erken	kalkalım	hep	neşeli	olalım	
Merhaba	merhaba	hepinize	birden	merhaba		
Sağ	el	sol	el	havaya	bacaklara	vuralım

Merhaba merhaba hepinize birden merhaba.

Öğretmen şarkıyı söylerken iki defa merhaba sözcüğünün arka arkaya söylendiğine dikkat çeker. İkinci merhaba’yı çocukların söylemesini ister. Bu şekilde tekrarın ardından sınıf 3 gruba ayrılır. 1.merhaba, 2.merhaba ve 3.merhaba gurubu olmak üzere görev dağılımı yapılır. Çocukların birbirini dinleyerek sırası geldiğinde şarkıyı söylemesi için yardım edilir. Şarkı bir kez de bilgisayardan açılarak dinlenir. Hem şarkıya eşlik ederek hem de sözlere uygun hareketler yapılarak etkinlik devam ettirilir.

DEĞERLENDİRME

Ne zaman merhaba denilir? Selamlaşmak neden önemlidir? Yeni insanlar tanıdığımızda kendinizi nasıl hissedersin? Selam veren birisi sana selamın karşılığını vermezse kendini nasıl hissedersin? Sabah/akşam nasıl selamlaşırız? Gibi sorular sorularak değerlendirme çalışması yapılır.

MÜZİK ETKİNLİĞİ - MIRNAV MIRNAV KEDİ

YAŞ GRUBU: 60-72 AY

SINIF:

KAZANIM VE GÖSTERGELER

BİLİŞSEL GELİŞİM

Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür.

Göstergeler

Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma/olaya odaklanır.

Dikkatini çeken nesneye/duruma/olaya yönelik yanıtları dinler.

DİL GELİŞİMİ

Kazanım 2. Konuşurken/şarkı söylerken sesini uygun şekilde kullanır.

Göstergeler

Nefesini doğru kullanır.

Sesinin tonunu ayarlar.

Sesinin şiddetini ayarlar.

Gerektiğinde sözcükleri vurgulu kullanır.

Konuşma hızını ayarlar.

Kazanım 6. Sözcük dağarcığını geliştirir.

Göstergeler

Karşındakini etkin bir şekilde dinler.

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar.

Göstergeler

Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar.

Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili sorulara yanıt verir.

Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar.

KAVRAMLAR

1-20 arası sayılar

ÖĞRENME SÜRECİ

Mırnav mırnav iki kedi (işaret parmaklar karşılıklı hareket ettirilir.)

Biri çıkmış üst odaya (işaret parmağıyla yukarı çıkma hareketi yapılır)

Biri inmiş alt odaya (diğer elin işaret parmağıyla aşağı inme hareketi yapılır.)

Biraz sonra buluşmuşlar (parmaklar buluşturulur)
mırıl mırıl konuşmuşlar (parmaklar hareket ettirilir.)
-Ben bir fare yakaladım (sağ elin işaret parmağı hareket ettirilir.)
-Ben tabakları yaladım (sol elin işaret parmağı hareket ettirilir)
Aman demişler çok yorulduk (bir kez el şıklatılır.)
İşte orda bir koltuk (koltuk...vb gösterilir)
Hemen koşmuşlar oraya(makara sarma hareketi yapılır.)
Uyumuşlar doya doya (uyuma hareketi yapılır.) tekerlemesi ile çocukların dikkati çekilir. Farklı ses tonları(kızgın bir ses, gülen insan sesi, şaşırmış insan sesi, ağlamaklı ses) ile tekerleme söylenmeye devam edilir. Sesinin farklı tonlarını kullanarak söylemesi için çocuklara fırsat verilir.

Onur Erol'un Karamela sepeti şarkılarından Kara Kedi şarkısı açılır. Çocuklara kağıt kalem verilir. Şarkının içerisinde geçen her 'kedi' sözcüğünde önündeki kağıda bir işaret koymaları istenir. Çocukların isteği doğrultusunda tekrar dinleme ve işaretleme yapılabilir. Son kez de öğretmen ile beraber çalışma tekrarlanır. Kedi taklitleri eklenerek şarkı hep birlikte tekrar söylenir. Dinleme etkinliğinde çocukların şarkıyı ne kadar öğrendiğine bakılır. Çocukların ilgisine göre şarkıyı söyleme ve dinleme çalışmalarına devam edilir.

Kara Kedi

Güzeller Güzeli Bir Kara Kedi
Tüyleri Simsiyah bir Kömür Gibi Bir
Sağa Bir Sola Zıplar Havaya
Hiç Yerde Duramaz Plastik Sanki
Miyav Miyav Seni Yaramaz Kedi
Miyav Miyav Yaramaz Kedi
Evin Her Köşesi Ondan Sorulur
Minderin Üstünde Yatak Kurulur
Aşağı Yukarı Yalanıp Durur
Okşayınca Yumulur Hep Gurul Gurul
Miyav Miyav Seni Meraklı Kedi
Miyav Miyav Meraklı Kedi

DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocukların birbirlerini görebilecekleri konumda oturmaları sağlanır. Günlük yaşamımızda neleri sayarak yaptığımız hakkında konuşulur. Dinlediğimiz müziklerde söylenen sözleri ne sıklıkla söylendiğini ve ya ne kadar söylediğimize dikkat eder miyiz? Şarkıyı söylemek isteyen çocuklara fırsat verilerek, çocukların şarkıyı ne kadar öğrenmeleri gözlemlenir.

